

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (3332) 2014 FEBRUARY - VASARIS 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Gintarinė uola

Ar galima įsivaizduoti valstybę be teritorijos? Turbūt, kad ne. Tačiau tokį atsakymą žeidžia jau dažnai kartojamas pavadinimas “globalinė Lietuva”. Kas tai iš tikrųjų galėtų būti, o gal jau ir egzistuoja?

VERTA pasvarstyti. Kai tariame žodžius Lietuva, Rusija, Lenkija, Norvegija, mąstome geografiškai ir manoma, kad tai tam tikros teritorijos, pavadin-tos vardais. Žinome, kad tai tikra. Ir Lietuva yra tam tikras žemės plotas, kuriame įsikūrusi mūsų valstybė, vienokia ar kitokia forma gyvavusi šimtmečiais ir šiandien gyvuojanti. Ir Lietuvos vardo tūkstantmetis buvo švenčiamas galvojant apie tą teritoriją, kuri buvo ginama, branginama ir mylima. Šiandien tasai žemės plotas prie Baltijos jūros, Lietuva, yra nemažiau nepriklausoma, laisva valstybė, kaip ir daugelis kitų senojoje Europoje. Kad Lietuva galėtų būti kur nors kitur, jokio rimtesnio klausimo nebuvo kelta. Geog-rafinė padėtis kai kada apgailima: kodėl mes čia, ant to amžinai neramaus tako tarp Rytų ir Vakarų? Jokie bandy-mai istoriškai į tai atsakyti, greičiausiai, nebūtų įtikinantys likimui išaiškinti. Pavojai, trūkumai ir uždaramas nemažai pavienių asmenų ar šeimų skatino nuo to tako trauktis. Taip atsirado emigracija, vykstanti gana dideliais mastais ir šiandien. Bet gimtasis kraštas ir valstybė stovėjo kaip sto-vėję. Tai nepajudinama uola, gintarinė, kuriai nelemta iš-nykti. Užtat keistai nuskamba tas naujasis pavadinimas “globalinė Lietuva”. Ligi šiolei daugeliui šis apibrėžimas nesuprantamas. Jeigu tai tik perkeltinė prasmė, simbolika, tai vietoj Lietuva, geriau tiktų žodis Bendruomenė.

PASIGIRSTA aiškinimų, kad Lietuva ten, kur yra lietuvių. Gal tuo norima kaip nors atsakyti į klaus-i-mą apie globalinę Lietuvą? Bet tai netikslu. Pir-miausia ne kiekvienas iš Lietuvos išvykęs gali ar nori būti “Lietuva”, tas valstybinis atstovas, tam tikras savanoriškas ambasadorius. Juk ne visi čia sulekia Lietuvai ar lietu-viams atstovauti. Daugelio tikslai visai kiti. Tai visiems žinoma. Jeigu jau pusė milijono emigrantų atrods kaip globalinė Lietuva, bus tik savęs apgaudinėjimas, pateisini-mas dalykų, kurie niekada neatrodė esantys pavyzdingi. Pagal pavadinimą, globalinė Lietuva turėtų reikšti kažko-kią Lietuvą be ribų, nes visa planeta negali būti Lietuva. Valstybė be ribų jau nebe valstybė, kaip šiandien ji suvo-kiamą. Kas kita Bendruomenė. O tai jau veikia ir vadinasi PLB. Naujųjų emigrantų jungimasis į ją būtų nuoseklus ir teigiamas reiškinys, išsprendžiantis daugybę klausimų, ku-rie atsiranda atsidūrus svetimose padangėse. Pavienių emigrantų laikysena Lietuvos bei lietuvių veiklos atžvilgiu buvo ir bus nevienoda. Todėl ne kiekvienas užsienyje gyve-nantis lietuvis naudingas Lietuvai. Kaip istorija rodo, gana daug emigrantų nueina svetimais keliais, kuriuos nurodo gyvenamasis kraštas. Sunku įsivaizduoti, kad šitokią nuo amžių žinomą ir patirtą slinktį sulaikytų Lietuvos piliety-bės nepraradimas? Pasiryžę gyventi ir kurtis svetur turi derintis prie reikalavimų ar gyvenimo būdo, kas ne visada derinasi su savąja kultūra, įskaitant ir kalbos problemas. Todėl užsienyje užsibuvusių, ten ir gimusių, lietuvių realus atstovavimas Lietuvai sunkiai įsivaizduojamas. Kaip kas į tai bežiūrėtų, Lietuva bus kur buvusi. O globalizmas – tai tik pažangesnis tarpvalstybinis bendravimas. ČS

Slidinėjimo milžinai – Sunshine Village, netoli Banff, Alberta, puikios sąlygos slidinėjimui ir pasigrožėjimui Kanados gamta
Ntr. Canadian Government Travel Bureau

Reikia kurti dorą valstybę

R. JUKNEVIČIENĖ

Tam, kad blogis įsigalėtų, užtenka, kad geri žmonės nieko nedarytų (Edmund Burke)

Sausio 13-oji yra laiminga diena, nes lai-mėjome. Todėl verta ją švęsti, džiaugtis. Neuž-miršti, o neužmirštant – saugoti. Kai jau pra-dedam kalbėti apie saugojimą, vėl reikia kal-bėti apie Rusiją. Norėčiau dar savo gyvenime sulaukti meto, kad apie Rusiją, kaip mūsų ne-saugumo faktorių, kalbėti nebereikėtų. Deja. Sausio 13-ąją laimėjome paskutinį šimt-mečio mūsų už Laisvę. Dabar savęs vis daž-niau paklausiamo – ar tikrai paskutinį? Ar tik-rai Sausio 13-ąją apginta valstybė jau sukurta amžiams? Šiomis dienomis beveik kiekviena-me pokalbyje esu klausiama, kas vyksta Lietu-voje, kodėl taip agresyviai elgiasi Rusija, kas mūsų laukia?

Žmonės svarsto, ar Rusijos spaudimas kaip nors susijęs su valstybėje vykstančiais įvykiais, pavyzdžiui, bandymais žlugdyti ener-getinius projektus, artėjančiais Prezidento rinkimais, neryžtinga ir todėl pažeidžiama Vy-riausybe? O gal šaknys gilesnės?

Mano bandymas dėlioti šias įžvalgas yra skirtas pirmiausia tiems, kam tikrai nuoširdžiai rūpi, kad ši mūsų pačių rankomis atkurta vals-tybė turėtų ilgalaikio projekto ateitį ir kurie nori prie to projekto prisidėti.

Mums reikia kaip galima labiau atsiplėšti nuo sovietinės praeities

Dabartinius Lietuvos įvykius matuoju ne-priklausomybinio laiko ašimi, vis pasižiūrėda-ma į praeitį – kokį kelią esame nuėję nuo Ko-vo 11-osios, kur esame, lyginant su kitomis te-ritorijomis, kurias valdė Sovietų Sąjunga iki 1991 metų. Išvada – Lietuvai labai pasisekė laiku pabėgti iš lagerių šalies, esame tei-singame kelyje. Sunkiame, bet teisingame. Tik trys Baltijos valstybės iš buvusios Sovietų Sąjungos yra NATO ir Europos Sąjungos narės, jos kol kas vienintelės, pasiryžusios to-liau gilinti savo vakarietiškos demokratijos kryptį. Lyginant su tuo, kas yra į rytus nuo Lietuvos, tai yra didžiulė mūsų sėkmė.

Tačiau kelias atgal į Europą dar toli gražu nebaigtas, o geopolitine prasme išliekame pa-ribio šalimi. Ties mūsų rytinėmis sienomis prasideda kitokia erdvė – dar labiau sovieti-zuota, nuskurdinta ir pasimetusi vertybėse. Mums reikia išlaikyti savo pasirinktą kryptį ir kuo greičiau, negrįžtamai atsiplėšti nuo sovie-tinės praeities, atsikratyti to marazmo, kuria-me gyvenome ir kuriame dalis visuomenės dar tebegyvena. Reikia neprarasti tempo ir ryžto toliau kurti civilizuotą, krikščioniškomis vertybėmis ir žmogaus teisėmis grįstą, teisinę, dorą, sąžiningą valstybę. Iki to dar reikės toli ir kantriai eiti.

Nukelta į 4-tą psl.

Šiame numeryje

Altruizmas etikoje (Tęsinys) – 2 psl.

Lietuviško paveldo išsaugojimas – 3,10 psl.

Lyg diena pasidarė šviesesnė... (Tęsinys) – 4 psl.

Nei įvaizdžio, nei paminklo – 7 psl.

Lietuvos ažuolas – 8,9 psl.

Jau pučia pavasario vėjai – 9 psl.

RELIGINIAME GYVENIME

Pastoraciniai iššūkiai šeimai evangelizacijos kontekste II

Tęsinys iš 4 nr.

II. Bažnyčia ir Geroji Naujiena apie šeimą

Geroji Naujiena apie Dievo meilę skelbtina visiems gyvenantiems šia pamatine žmogiška sutuoktinių poros ir vaikų dovanai atviros bendrystės – šeimos patirtimi. Tikėjimo mokymas apie santuoką, kad pasiektų bei perkeistų širdis pagal Jėzuje Kristuje apreišką Dievo valią, pateiktinas veiksmingai bei suprantamai.

Čia apsiribojama esminėmis nuorodomis į biblinius tekstus apie santuoką ir šeimą. Tas pat pasakytina apie Magisteriumo dokumentus: prasminga apsiriboti Bažnyčios visuotiniu mokymu, papildomu keliais Popiežiškosios šeimos tarybos dokumentais. Sinode dalyvausiantiems vyskupams paliekama užduotis pacituoti atitinkamų savo vyskupiškųjų institucijų dokumentus.

Niekada įvairiausiose kultūrose netrūko aiškaus ganytojų mokymo ar konkretaus liudijimo tikinčių vyrų ir

moterų, labai skirtingomis sąlygomis gyvenusių Gerąja Naujiena apie šeimą kaip neįkainojama dovana jų pačių ir jų vaikų gyvenimui. Įsipareigoti artimiausiam neeiliniam Sinodui įkvepia bei palaiko troškimas kuo veiksmingiausiai visiems skelbti šią žinią vilian-tis, kad “Bažnyčiai patikėtas apreiški-mo lobis vis labiau” pripildys “žmonių širdis” (DV 26).

Dievo, Kūrėjo ir Atpirkėjo, planas

Biblinės žinios apie šeimą grožis kyla iš žmogaus sukurtumo pagal Dievo paveikslą ir panašumą (plg. Pr 1, 24-31; 2, 4b-25). Susaistyti neišardo-mo sakramentinio ryšio, sutuoktiniai gyvena meilės, tėvystės, motinystės ir savo, kaip Dievo kuriamojo darbo da-lyvių, didžiausio kilnumo grožiu.

Su jų susivienijimo vaisiaus dovana jie prisiima atsakomybę už asmenų žmonijos ateičiai auginimą bei auklė-jimą. Prokreacija vyras ir moteris, ku-pini tikėjimo, atsiliepia į pašaukimą būti Dievo bendradarbiais sergint kū-riniją ir gausinant žmonių šeimą.

Palaimintasis Jonas Paulius II apaštališkajame paraginime *Familiaris consortio* taip pakomentavo šį aspek-tą: “Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą (plg. Pr 1, 26 ir t.); pašaukė jį į būtį iš meilės, kartu pašaukdamas meilei. Dievas yra mei-lė (1 Jn 4, 8) ir savyje išgyvena asme-ninio bendravimo meilės paslaptį. Su-kurdamas žmogų pagal savo paveikslą ir nepaliaujamai palaikydamas jį bū-tyje, Dievas suteikia vyrui ir moteriai pašaukimą, taigi gebėjimą mylėti ir jausti atsakomybę už meilę ir šeimą (plg. *Gaudium et spes*, 12). Todėl meilė yra pagrindinis ir įgimtas kiekvieno žmogaus pašaukimas“ (FC 11).

Šis Dievo Kūrėjo planas, sujauk-tas gimtosios nuodėmės (plg. Pr 3, 1-24), istorijos tėkmėje reiškėsi išrinkto-sios tautos vingiais iki laiko pilnatvės, kai ne tik Dievo Sūnaus įsikūnijimu buvo patvirtinta Dievo išganingoji va-lia, bet ir atpirkimu dovanota malonė šiai valiai paklusti.

Dievo Sūnus, Žodis, kūnu tapęs (plg. Jn 1, 14) Mergelės Marijos iščio-

se, gyveno bei užaugo Nazareto šei-moje ir dalyvavo Kanos vestuvėse, ku-rių šventimą praturtino pirmuoju iš savo “ženklų” (plg. Jn 2, 1-11). Džiū-giai priėmė šeimišką savo pirmųjų mokinių svetingumą (plg. Mk 1, 29-31; 2, 13-17) ir Betanijoje paguodė sielvartaujančią savo draugų šeimą (plg. Lk 10, 38-42; Jn 11, 1-44).

Jėzus Kristus atkūrė santuokos grožį vėl iškeldamas priešais akis vien-tisą Dievo planą, dėl žmogaus širdies kietumo atsisakytą net Izraelio tautos tradicijoje (plg. Mt 5, 31-32; 19. 3-12; Mk 10, 1-12; Lk 16, 18). Grįždamas prie ištakų, Jėzus mokė sutuoktinių vienybės bei ištikimybės ir atmetė atstūmimą bei svetimavimą.

Kaip tik nepaprastu žmogaus mei-lės grožiu – meilės, įkvėptai išaukštint-os jau *Giesmių giesmėje* ir pranašų Ozėjo (plg. 1, 2-3, 3) bei Malachijo (plg. 2, 13-16) reikalautu bei gintu santuokos ryšiu, – Jėzus patvirtino pirmąją vyro ir moters meilės kil-numą.

(Kalba netaisyta, bus daugiau)

Altruizmas etikoje – IV

Tęsinys iš 4 nr.

DR. VERONIKA LILEIKIENĖ

Sociologinis požiūris

Sklaidant altruizmo raiškos tyrimus, matyti, kad pa-saulis yra kone apimtas sava-naudiškumo. Vis daugiau ran-dasi egoistinio užterštumo. Žmogus, atrodo, praranda in-teresą viskam, kas nėra susiję su juo pačiu. Patyčių kultū-roje altruistai dažnai išjuokia-mi. Tendencijos rodo, kad gy-ventojai elgiasi savanaudiškai pagal konkurencinį kapitaliz-mo modelį, o neretai tiesiog siekdami išgyventi.

ANKSTYVOJI JAUNYSTĖ Eu-ropos tyrimuose atsiskleidžia kaip tarpsnis, kuriame sava-naudiškumas klesti, galbūt dėl jaunų žmonių natūralaus po-reikio susiorientuoti savo gy-venime. Kuo žmogus vyres-nis, tuo labiau jis linksta puo-selėti dalijimosi kultūrą. Ge-

resnė materialinė padėtis tar-si labiau susieta su atsiriboji-mu nuo visuomenės, o ne iši-pareigojimu jai. Nepriteklus altruizmą labiau ugdo. Gal stokojančio žmogaus pasąmo-nėje glūdi mintis, kad padėjęs kitam, vėliau pats sulauks pa-ramos. O gal pats vargdamas tiesiog geriau supranta kitą. Tačiau yra tyrimų, rodančių, kad gailestingo, geranoriško, gebančio atjausti žmogaus gera finansinė padėtis tampa viena iš priežasčių remti kitą. Moksle kartais išvelgiamos krikščioniškųjų vertybių nie-kinimo sovietmečiu pasekmės savanaudiškumui atsirasti. Nerimaujama ir dėl sekulia-rios (supasaulėjusios) vaka-rietiškos gyvensenos įtakos jaunimui.

Vis dėlto tendencijos prieštaringos. Viena vertus, jauni žmonės, ieškodami sa-vęs, atsiskleidžia kaip sava-naudžiai. Kita vertus, Vakarų visuomenės vyresnioji karta laikoma labiau besirūpinan-

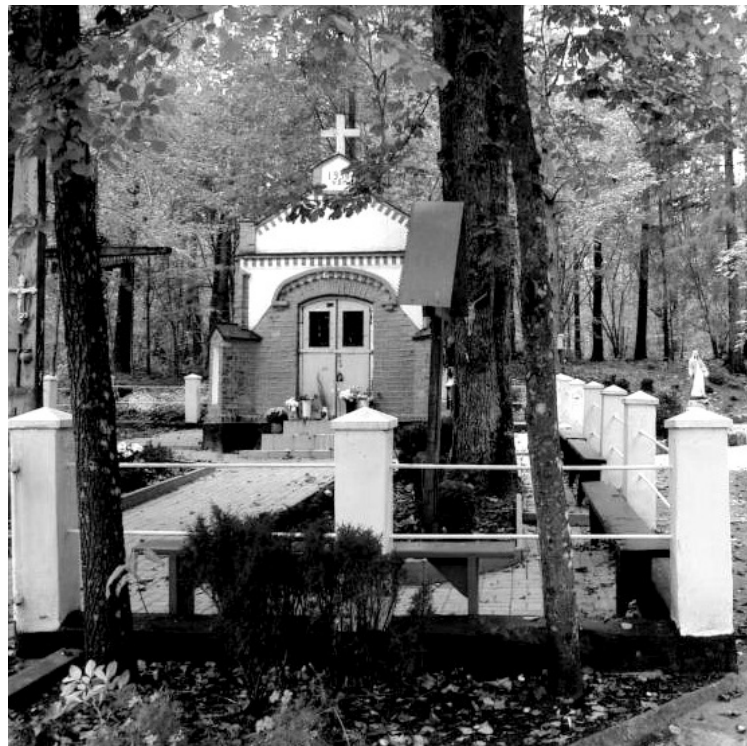
čia savimi, savo socialine pa-dėtimi, atsargomis. Jaunuoliai labiau linksta į bendrystę, nes gyvena geriau aprūpinti nei jų tėvai ar seneliai. Na-cionaliniai altruizmo tyrimai JAV parodė, kad tarp jaunų bei brandžių (16-44 m.) ir gar-baus amžiaus žmonių (nuo 75 m.) altruizmo pasitaiko re-čiau. Valtijose vyrauja viduti-nio amžiaus žmonių (45-59 m.) altruizmas. Matyt, tik re-guliarūs tyrimai galėtų at-skleisti tiesą apie nūdienos altruizmo tikrovę.

Lietuvos jaunuoliai labai siekia laisvės, demokratijos. Turime labai gražių asmeny-bių, gyvenančių ne tik dėl sa-vęs. Šaunūs jauni žmonės triū-sia savanorių organizacijose. Puoselėjama nuostabi bend-rystė, ypač rajonų centruose. Tėvynė kuriama. Tačiau dar pernelyg dažnai matome jau-nuolių asocialų elgesį, primi-tyvius, šiurkščius, žiaurius poelgius. Formuojantis jau-nuolio asmenybei, tinkamas

altruizmo ugdymas prisideda prie nesavanaudiškumo raiškos. Pirmiausia akademinio jaunimo suvokimo tobulini-mo lygmeniu. Nes tik be-simokantis žmogus tobulėja. Ir tobulėja visais bręstančios asmenybės lygmenimis: kūno

bei psichinės sveikatos ir dvasinės kultūros. Laikantis išti-kimybės savo kilniausioms – iš tėvų ir senelių paveldė-toms – krikščioniškoms verty-bėms.

Iš *Ateities* žurnalo nr. 2 (85) 2013 (**Pabaiga**)

Švč. Mergelės Marijos stebuklingoji koplytėlė su stebuklingu šaltinėliu, tvarkoma Lazdininkų bendruomenės, lankoma turistų

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, techninė red. V. Tumosienė. Administratorė A. Trussow. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

METINĖ PRENUMERATA: \$85 – reguliari (paprastu paštu); \$135 – reg. (1 klasės paštu); \$105 – rėmėjo (paprastu paštu); \$155 – rėmėjo (1 klasės paštu). Oro paštu į užjūrius – \$185, paprastu paštu – \$105 (Kan. dol.); JAV: \$105 – reguliari; \$125 – rėmėjo; \$165 – 1 klasės paštu. JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada

TS-LKD pirmininkas Andrius Kubilius Antakalnio kapinėse, pagerbiant 1991 m. Sausio 13-osios agresijos aukas
Ntr. U. Naujokaitytės

Lietuviško paveldo išsaugojimas

Dviejų institucijų darbas

Lietuviško paveldo išseivijoje išsaugojimas šiuo metu yra labai aktuali tema, kurią gvildeno Dalia Cidzikaitė praėjusių metų lapkričio 23 d. *Drauge*. Straipsnyje “Nacionalinės bibliotekos ‘Lituanikos’ skyrius norėtų visko, ko dar neturi”, autorė kėlė klausimus pokalbyje su Jolanta Budriūniene, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (MMB) “Lituanikos” skyriaus vedėja. Jame kaupiama informacija apie Lietuvą ir lietuvių iš užsienio spaudos.

J. Budriūnienė spalio mėnesį apsilankiusi Vokietijoje nuo 1981 m. gyvuojančiame Lietuvių kultūros institute (LKI). D. Cidzikaitė rašo, jog “nors daugelis užsienyje esančių lietuviškų kultūros centrų ir centriukų, archyvų ir bibliotekų turbūt tvarkosi panašiai ir susiduria su panašiomis problemomis, galbūt LKI yra kažkas, ko kiti centrai neturi ir ko galėtų pasimokyti. Pasakytinaisiais metais JAV lietuvių dėmesys savo kultūriniam paveldui, saugomam viename ar kitame lietuviškame centre, parapijoje ar esančiam privačiose rankose, išaugo ir vis dar neblėsta. Amerikos lietuvių spaudoje retkarčiais galima perskaityti Jaunimo centre, Čikagoje, esančio Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, Amerikos lietuvių kultūros archyvo Putname, CT, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus ir kitų panašių centrų naujienas. Tačiau itin retai turime progos sužinoti, kaip tvarkosi kitose šalyse esančios lietuviško kultūrinio paveldo salelės, šiuo atveju – Vokietijos LKI”.

Galima drąsiai pasakyti, kad pastaraisiais metais ir Kanadoje lietuvių kultūrinis paveldas yra tapęs itin svarbiu klausimu, kuriuo dabartinei KLB Krašto valdybai tenka rūpintis. Todėl ir TŽ skaitytojams, ir to paveldo globėjams gali būti įdomūs J. Budriūnie-

nės pastebėjimai, tad čia juos ir atpasakojame.

J. Budriūnienės teigimu, nors daug medžiagos apie išseiviją galima rasti ir Lietuvoje, atėjo laikas susipažinti su užsienyje esančiais lietuvių kultūros centrais. Kaip tik šiuo metu ruošiamas trečiasis *Lietuvių išseivijos spaudos bibliografijos* tomas, aprėpsiantis 1945-2000 m. serialinius leidinius, be to, LKI Vokietijoje yra nemažas kultūrinės spaudos, ypač DP periodo, skaičius. Su LKI vadovu ji susitarė, kad “Lituanikos” skyriui bus dovanojami LKI dubletiniai leidiniai ir institute rinkdama duomenis minėtai bibliografijai, ji atrinko ir tokius spaudinius. Taipgi pašnekovė svarstė galimybę, kaip LKI esantį paveldą, kurio instituto vadovai dar neketina perduoti į Lietuvą, įjungti į Nacionalinės bibliotekos kartu su partneriais sukurtą skaitmenintą kultūros paveldo internetinę svetainę www.epaveldas.lt.

Ji pamatė, jog LKI yra saugomi archyvai, kurie yra susiję su Vokietijos lietuvių bendruomenės istorija, Vokietijos lietuvių katalikų sielovados veikla, ir kad tvarka ten esančių archyvų yra pavyzdinė – viskas susisteminta, tvarkingai surašyta, sudėta į dėžutes. Saugojimo sąlygos taip pat gana geros: pritaikyta patalpa, logiškai išdėlioti archyvai, jie lengvai prieinami tyrėjams. Juo labiau, kad instituto darbuotojai ir vadovai yra suinteresuoti, kad pas juos lankytųsi ir tais archyvais naudotųsi.

Vykdamas skaitmeninimo projektą, periodinių leidinių komplektai papildyti numeriais, kurių biblioteka neturėjo. Tai buvo kalbama apie leidinius, išleistus po 1950 m. Laikotarpis nuo 1945 iki 1952 m. vis dėlto lieka pakankamai skausmingas, sakė J. Budriūnienė, nes, remiantis anksčiau sudarytais bibliografiniais leidiniais, žinytais, yra nemaža

dalys spaudos, kurios MMB neturi ir taip pat nerasta LKI. Anot jos, vien tuometinės lietuvių periodinės spaudos buvo gerokai per 400 pavadinimų. “Kalba eitų ir apie kitus smulkius spaudinius, ypač tuos, kurie nebuvo spausdinami vokiečių spaustuose, bet rotatoriumi ir platinami stovyklų reikmėms. Vis dėlto užduotis surinkti kuo daugiau vienoje ar kitoje institucijoje ar privačiuose archyvuose esančius spaudinius išlieka”.

Jos teigimu, mokslininkai ar studentai, tiriantys Vokietijos lietuvių istoriją, galėtų darbą pradėti “Lituanikos” skyriuje, tačiau norint susidaryti išsamų vaizdą, geriausia, ypač kalbant apie nespausdintus archyvus, turėtų nuvykti į Vokietiją, nes LKI – vienas iš išsamiausių istoriografinių šaltinių. Beje, iki šiol yra išėjusios knygos apie Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Šveicarijos LB gyvenimą, bet ne Vokietijos. Matyt, ši medžiaga laukianti jaunosios kartos tyrėjų.

J. Budriūnienė siūlo, kad šalia archyvinio vaidmens, LKI skolina knygas ir leidinius. Jos manymu, tai puikus pavyzdys, kaip galėtų pilniau veikti ir kiti mūsų lietuvių kultūros centrų saugomi paveldo rinkiniai. Didžioji LKI knygų dalis yra sukataloguota ir sudėta į bendrą Pietvakarių Vokietijos bibliotekų katalogą, kuris veikia kaip Lietuvos tarpbibliotekinis abonementas. Tai reiškia, kad jeigu koks nors tos Vokietijos dalies gyventojas domisi LKI esančia knyga, į institutą ateina, užklausa apie knygą ir ta knyga išsiunčiama skaitytojui, o po kiek laiko ji sugrąžinama atgal į institutą. Tai gyvybingumo apraiška – knygos nelaukia, kol kažkas atvyks į LKI ir jas atvers. Atrodo, kad šia LKI teikiama paslauga gana dažnai naudojama.

Nukelta į 10-tą psl.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kandidatai į prezidentus

Sausio 24 d. oficialus norinčiųjų dalyvauti š.m. (gegužės 11 d.) prezidento rinkimuose sąrašas padidėjo užsiregistravus socialdemokratui europarlamentarui Zigmantui Balčyčiui bei Vilniaus merui, judėjimo “Taip” vadovui Artūrai Zuokui, kuris pasiskelbė rinkimuose dalyvausiantis kaip nepriklausomas kandidatas.

Taip pat nepriklausomu prezidento rinkimų vajeaus dalyviu Vyriausioje rinkimų komisijoje (VRK) jau yra užsiregistravęs Darbo partijos keliamas parlamentaras Artūras Paulauskas.

Dar VRK prezidento rinkimų vajeaus dalyviu įregistravo 52 metų bedarbį iš Kaišiadorių rajono Alfredą Aliukevičių. Šiam asmeniui atstovauja 33 metų vidurinio išsilavinimo neturintis Mindaugas Filipavičius, kuris teigia per A. Aliukevičių pats dalyvausiantis prezidento rinkimuose.

Valdančiajai koalicijai

priklausančios partijos “Tvarka ir teisingumas” (seime turinčios 10 atstovų) valdyba sausio 29 d. nusprendė gegužę vyksiančiuose prezidento rinkimuose kelti partijos pirmininko europarlamentaro, per apkaltą pašalinto prezidento Rolando Pakso kandidatūrą. “Tvarkiečiai” jį sieks registruoti kandidatu nepaisydami to, jog seimas nėra priėmęs apribojimus R. Paksui dalyvauti rinkimuose panaikinančių Konstitucijos pataisų. Konstitucinis teismas sausio 24 d. konstatavo, kad nepanaikinus konstitucinių Lietuvos narystės ES pagrindų, negali būti daromos tokios Konstitucijos pataisos, kuriomis būtų paneigti Lietuvos narystės Europos sąjungoje įsipareigojimai. R. Paksas teigė, jog savo asmeninį galutinį sprendimą dėl dalyvavimo prezidento rinkimuose taip pat priims ir paskelbs tik per partijos kongresą, kuris vyks ir jo kandidatūrą turės tvirtinti vasario 15 d.

Kiaulių maras – pavojingas

Dėl afrikinio kiaulių maro penkiuose Lietuvos rajonuose įvedama ypatingoji padėtis, sausio 29 d. pranešė premjeras Algirdas Butkevičius. Pristatytas aplinkos ministerio planas, kaip pradėti mažinti šernų kiekį. Lietuvoje dabar yra apie 31,000 šernų ir yra numatyta, kad tuose rajonuose, kur paskelbta ypatinga būklė, visi šernai turėtų būti nušauti, o kituose rajonuose šernų skaičius turėtų būti sumažintas iki 10%. Numatoma išnaikinti daugiau nei 20,000 šernų, už nušautą šerną bus mokama 250 litų, o iš viso tai atsieis daugiau nei 6 mln. litų. Numatyta kreiptis į Europos komisiją dėl galimų nuostolių

padengimo.

Pasak aplinkos ministerio Valentino Mazuronio, šernų naikinimo priemonės bus taikomos ne tik tuose rajonuose, kur maro grėsmė didžiausia, bet ir likusioje Lietuvoje. Šernų skaičių sumažinti iki maždaug 7,000 planuojama iki 2015 m. pradžios. V. Mazuronis teigė, kad 2013 m. sausį Lietuvoje buvo beveik 60,000 šernų, o iki šių metų pradžios buvo sumedžiota jų apie pusę.

Veterinarijos tarnybos vadovas Jonas Milius teigė, jog geriausia būtų jeigu jau pavasarį pavyktų tvoros su Gudija statybos, norint sustabdyti žvėrių migraciją.

Pensijas kompensuos šiemet

Seimo pirmininkė Darbo partijos vadovė Loreta Graužinienė sako, jog sutarta pensijas pradėti kompensuoti jau šiemet, ir visiems pensininkams proporcingai, neskirsiant pagal amžių ar kitus matmenis. Per krizę sumažintų pensijų kompensavimo darbo grupė projektus politikams turėjo atiduoti spręsti sausio pabaigoje.

L. Graužinienės teigimu, pirminiame variante numatyta, kad 2014 metams pensijoms kompensuoti reikėtų apie 178 mln. litų. Ji įsitikinusi, jog šias lėšas galima rasti iš vidinių rezervų. Ji sakė, jog numatomas alkoholio akcizo didinimas (ne daugiau 20%) yra tik vienas iš finansavimo

šaltinių. Seimui tai priėmus, pataisos įsigalios po pusmečio. Visą prarastą sumą bus galima kompensuoti per dvejus-trejus metus. Pasak jos, reikalingi projektai gali būti pradėti svarstyti jau kovą, pavasario sesijoj jau turi būti pateikti įstatymai, teisės aktai. “Ir jei bus sutarta, vyriausybės pritarta, aš kaip seimo pirmininkė laikysiu prioritetą pačiuose pirmuose posėdžiuose šiuos klausimus išnagrinėti”, sakė L. Graužinienė.

Gelbėdamas finansinėje duobėje esančią “Sodrą”, seimas 2009 metų gruodį dvejim metams – 2010-2011-iesiems – sumažino daugelį pensijų ir įvairių socialinių išmokų.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

Lyg diena pasidarė šviesesnė...

Tęsinys iš 4 nr.

ZIGMAS TAMAKAUSKAS,
Kaunas

Kunigą Joną Kastytį Matulionį žurnalistas Vytautas Visockas, remdamasis Algimanto Liekio sudaryta knyga *Nenugalėtoji Lietuva*, kurioje daug kartų minima jo pavardė, yra pavadinęs Nenugalėtosios Lietuvos kunigu. Jis kovojo prieš sovietinį partokratizmą turėdamas savyje didelį dvasinį ginklą – menininko talentą. Šis ginklas jam padėjo skleisti lietuviškos krikščioniškos kultūros Šviesą, keldamas didelę baimę okupacinei valdžiai. Jo galingas jaunas balsas su dideliu pasisekimu skambėjo Paryžiuje, Osle, Stokholme, Maskvoje... Žavėjo jis savo tenoru ir Lietuvos žiūrovus. Ne retai galima buvo išgirsti tariant – tai mūsų naujasis Kipras Petrauskas... Jaunąjį talentą pripažino ir vykusių konkursų komisijos. 1956 m. respublikiniame vokalistų konkurse Vilniuje Kastytis Matulionis laimėjo pirmąją vietą. Jis savo gražiu balsu skatino pakilti dvasia prie Aukščiausiojo sosto ir susirinkusius Vilniaus Šv. Mikalojaus šventovėje tikinčiuosius. Jo balsas tarsi paryškindavo, priartindavo ir dar labiau įprasmindavo žmonių širdyse pačią šventų Mišių auką. Išeidavo žmonės iš šventovės pragiedrėjusiais veidais.

Šv. Mikalojaus šventovę, jau nuo seno turinčią Vytauto Didžiojo gyvą lietuviybės dvasią (dešinę šventovės navą puošia ir skulptoriaus Rapolo Jakimavičiaus sukurtas Vytauto Didžiojo biustas), lankydavome sekmadieniais ir mes, universiteto studentai, su dideliu pasigėrėjimu klausydavome nuo vargonų sklindančių Kastyčio Matulionio giedamų giesmių skambesio. Tačiau tą skambiają stygą nutraukė ateistinės valdžios siautėjimas. Kastytis Matulionis už giedojimą šventovėje

buvo pašalintas iš Vilniaus konservatorijos trečio kurso... Atsitiko panašiai kaip ir su *Anykščių šilelio* autoriaus Antano Baranausko ištikimu jaunystės draugu kunigu Klemensu Kairiu, kuris savo talentu kaip meteoras blykstelėjo Lietuvos padangėje ir lygiai taip greitai užgeso Sibiro taigoje. Kastyčio balsas liko tik kai kurių žmonių atmintyje...

Pašalintas iš konservatorijos Kastytis Matulionis kurį laiką dirbo Mu-

metais baigęs pagrindinę kunigų seminariją buvo išventintas kunigu. Dirbo sielovados patriotinį darbą kartu su tuometiniu kunigu, dabar garbinguoju Kauno arkivyskupu metropolitu Sigitu Tamkevičiumi Kybartuose. Atsivėrė naujas, kupinas pavojų bei didelio pasišventimo ir nepalūžtamo idealizmo reikalaujantis gyvenimo puslapis. Ši puslapį kunigas Kastytis Matulionis prirašė savo pasiaukojančių kilnių darbų dvasia. Jo dvasinio skrydžio

Kunigas dr. Kazimieras Ambrasas, Zigmas Tamakauskas, kun. Jonas Zubrus, kun. Jonas Kastytis Matulionis ir Raimundas Kaminskas

zikos bibliotekoje, vėliau – Respublikinėje bibliotekoje, Vilniaus universiteto bibliotekoje. Iš universiteto bibliotekos, kaip ir iš konservatorijos, buvo atleistas dėl ideologinių politinių motyvų. Paskui gyvenimo kelias jį nuvedė į Teatro ir muzikos muziejų, Paveikslų galeriją, galiausiai – į Vilniaus Šv. Onos šventovę dirbti zakristijonu. Įtariant bendradarbiavus Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidyboje, jis buvo kalintas Vilniaus saugumo rūsiuose ir 1977 m. nuteistas 3 metams lygtinai. Tais pačiais metais įstojo į pogrindyje veikusią Jėzaus draugiją, pradėdamas pogrindžio sąlygomis studijuoti filosofijos teologijos mokslus ir ruoštis kunigystei. 1980

sparnų neįstengė palaužti nei jo patirtas sovietinis moralinis teroras, nei naujas suėmimas ir trejų metų kalinimas Smolensko bei Čitos srities lageriuose. Jis dažnai į žmones prabildavo ir savo poezijos posmais, poetine malda, Šventojo Kazimiero dvasia, tvirtu Tikėjimu Lietuvos prisikėlimu.

Grįžęs į Lietuvą, jis dirbo lyg paprastą vikarinį darbą iš pradžių Kaišiadorių katedroje, paskui atgautoje Vilniaus arkikatedroje, Vilniaus Šv. Mikalojaus ir Šv. Kazimiero šventovėje, Pažaislio vienuolyne. Tačiau šio darbo paprastumas turėjo labai didelę vertę. Kunigaudamas Vilniuje jis nešė į žmonių širdis ir kultūrinio Lietuvos atgimimo Šviesą, rengdamas

įvairias literatūrinės bei muzikines popietes, ypač propagodamas poetų Maironio, Bernardo Brazdžionio ir kitų panašios patriotinės krypties poetų kūrybą.

Kunigo Kastyčio yra parengta sutilpusi nedidutė knygelėje popiežiaus Jono Pauliaus II biografija. Įsimintinas jo bendradarbiavimas su Respublikos muziejais, su kai kurių laikraščių bei žurnalų redakcijom. Gyvai prisimename kunigo Kastyčio Matulionio ELTA redakcijos buveinės pašventinimą, kada, atgimus Lietuvai jos generaliniu direktoriumi buvo paskirtas mano lituanistinių studijų gerasis bičiulis, aktyviai dalyvavęs ir Lietuvos Sąjūdžio veikloje – Adolfas Gurskis. Mūsų pokalbio metu ir kilo sumanymas pašventinti šį žinių skleidimo židinį. Redakcijos pašventinimas buvo daugumos čia dirbusių žmonių lyg dvasinio pakylėjimo šventė, nors pasigirdavo iš tamsių pakampių sklindančių ir kai kurių pašaičių balsų. Vėliau, laimėjus seimo rinkimus buvusiesiems, tiesa, tik kitaip pasivadavusiesiems, tie pakampių balsai išlindę į dienos šviesą, organizavo ir generalinio direktoriaus pakeitimą, apkaltinus jį per ryškia antikomunistinės ideologijos sklaidą...

Primintina, kad kunigas Kastytis Matulionis prieš studijas Vilniaus konservatorijoje yra baigęs Vilniaus universitete lietuvių kalbą ir literatūrą. Studijuodamas universitete sugebėjo mokytis dar dainuoti Vilniaus J. Tallat Kelpšos muzikos mokykloje.

Kunigui Jonui Kastyčiui Matulioniiui, apdovanotam Gedimino ordinu, 2012 m. suėjo 82 metai. Nedidukame fizinės negalios ištiktame jo kūne ir dabar tviskėte tviska didelė sielos Šviesa, švytinti taip pat dideliu kuklumu ir Tikėjimu, nenugalėtos Lietuvos dvasia.

(Bus daugiau)

Atkelta iš 1-mo psl.

Laukia dar didesni valstybingumo išbandymai

Išdėsčiau, atrodytų, sutartus ir gerai žinomus dalykus, tereikia daryti, dirbti rankoves atsiraitojus. Tačiau šandien Lietuvoje – tikras chaosas, ir aš nesu tikra, ar Lietuva per artimiausią penkerių, gal dešimties metų laikotarpį nesusilauks didesnių savo valstybingumo išbandymų. Taigi kas vyksta, kokios aplinkybės lemia šį chaosą? Aplinkybės, žinoma, yra kompleksinės, įvairios, tačiau bene stipriausias veiksnys esame mes patys.

Nereikia būti giliu ekspertu, kad suprastum, jog Lietuvos ir dabartinio Kremliaus interesai yra iš esmės priešingi. Dar daugiau – dažnai Kremliaus interesai yra nukreipti prieš mūsų nacionalinio saugumo interesus.

Kad tai suprastum, užtenka pasidomėti, ką mąsto

Kremliaus žmonės, atsakingi už Baltijos regioną. Jų mąstymas yra maždaug toks: Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybė ir valstybingumas yra laikini, jos neišgyvens kaip valstybės; laukiama, kad nusivylimas savo pačių valdžiomis peraus į nusivylimą Europos Sąjunga ir, atsitikus valandai “x”, sakykim, subyrėjus euroatlantiniam ryšiui NATO viduje, įvykus rimtiems kataklizmams Europoje, pasikeitus geopolitinių jėgų balansui pasaulyje Rusija galėtų susigrąžinti prarastas teritorijas arba bent jau įtaką joms.

Tai yra scenarijus, dėl kurio ir bandomos įvairios priemonės. Mums tai – pats juodžiausias scenarijus, tikiu, kad jo nebus, tačiau tam, kad jo nebūtų, turime nepamesti tokio scenarijaus iš akių.

Neturime užsiliūliuoti

laisve. Dar per anksti galvoti, kad mūsų valstybė jau yra atkurta amžiams, kad ji yra nepajudinamai saugi, ir išleisti vien tik į nepabaigiamas kovas dėl valdžios ar didesnių pinigų. Manau, kad artimiausi dešimt metų mums bus leiami. Ko gera, panašiai skaičiuoja ir Kremliaus strategai.

Kodėl?

Kai atkūrėme Nepriklausomybę, mūsų visuomenės struktūra buvo palanki, kad nusimestume okupacijos našą. Tuomet aktyvią visuomenės dalį sudarė žmonės, kurie buvo gimę anoje Nepriklausomybėje. Jie per visą sovietmetį sugebėjo išlaikyti tam tikrus anos Lietuvos skiepus. Tokių buvo gal 30 procentų visuomenės, ir jų pakako, kad taptume laisvi, kad nubrėztume teisingus europietiškus

orientyrus.

Šiandieninė situacija yra tokia, kad ši karta išėjo arba išeina ir tokio didelio vaidmens nebevaidina. Jau pradeda matytis naujoji, teikianti labai didelių vilčių jaunoji karta, bet ji dar tik ateina. Ji nėra ta didžioji dalis visuomenės, kuri nulemtų rinkimų ar kitų politinių įvykių esmę. Didžiąją dalį visuomenės sudaro mano karta – tai 40-65 metų žmonės, kurie gimė, užaugo, brendo Sovietų Sąjungoje, kuriems rusų kalba yra vienintelė užsienio, kuriems galima Kremliaus politiką diegti per “Pervyj Baltijskij” ar kitus kanalus. Net Facebook’e ši karta dalijasi rusiškais teksta ir juokeliais. Ne tik kalba, bet ir visą vaikystę bei jaunystę formavusi sistema paliko savo pėdsaką.

Taip, šeimose buvo atspa-

rumo, kai kurie buvome mokyti suprasti, kas yra sovietmetis, tačiau vis dėlto nemaža dalis žmonių tuometinį gyvenimą tebepriima kaip savo jaunystę ir jaučia tam tikrą natūralią nostalgiją. Jie taip ir nėra giliau susipažinę su kitokio gyvenimo vertybėmis, yra praradę tikėjimo dovaną. Todėl, mano galva, dabar Rusija mato prielaidas pabandyti Baltijos valstybėms daryti stipresnę įtaką.

Tokia Rusija neturi ateities

Gali būti, kad net dabartiniai Kremliaus vadovai supranta, jog tokia Rusija, kokia yra dabar, neturi ateities. Tačiau jiems vis dar atrodo, kad Rusiją išgelbės vėl ir vėl iš naujo atkuriamą imperinę teritorinę galybę. Todėl nuo jos grėžiasi Ukraina, veržiasi į Europą Moldova, galvoju, kad net ir Armėnija anksčiau ar vėliau suras pamestą taką.

Nukelta į 5-tą psl.

Reikia kurti dorą valstybę

Atkelta iš 4-to psl.

Strategiškai mąstant Rusija eina į niekur. Gali būti, kad dabartinė politika ją privės prie vadinamosios “failed state”, tai yra, valstybės, kuri yra neprognozuojama, skurdi ir galiausiai ima nebesuvaldyti pati savęs. Sunku patikėti, kad Europoje, turint mintyje dabartines galimybes žmonėms bendrauti, išsilaikytų tokia diktatūrinė, korumpuota, purvinais pinigais paremta valdžia.

Rusijos ekonomika taip ir nepradedama modernizuoti, net premjeras D. Medvedevas neseniai dėl to pareiškė susirūpinimą. Kol kas remiamasi brangia nafta ir dujomis. Tačiau šiandien JAV jau pralenkė Rusiją pagal dujų išgavimą ir šiame sektoriuje tapo svarbiausia valstybė. Didėsne energetine nepriklausomybe susirūpino ES. Akivaizdu, kad šios aplinkybės turės didžiulį neigiamą poveikį Rusijos ekonomikai.

Vystantis procesams šiuo scenarijumi Kremlui neišvengiamai kils noras rodyti savo nepamatuotą jėgą. Manau, kad todėl taip aktyviai militarizuojamasi prie vakarinių bei pietinių Rusijos sienų. Tačiau daugelis dalykų gyvenime vyksta be jokių scenarijų.

Gali būti, kad noras kelti sumaištį Baltijos valstybėse, nuolat jas erzinti, korumpuoti, lemti politinius procesus yra ir dėl to, kad parodytų Ukrainai, Gruzijai bei visai buvusiai sovietinei teritorijai, kad Baltijos valstybių kelias nėra sėkmės kelias. Yra ir visai paprasta, merkantilinė aplinkybė – tiesiog visur aplinkui daryti pinigus. Lengviausi jie – iš energetikos.

Labai taikliai apie visa tai yra rašęs “The Economist” apžvalgininkas Edward Lucas: “Kas yra didžiausia Rusijos grėsmė? Viena didžiausių grėsmių yra Rusijos purvini pinigai. Rusijos purvinais pinigais naudojasi politinės partijos, privačios politikų kišenės, smegenų centrai, akademinės bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų. Taip Rusija išplauna tuos pinigus. Rusija dirba su atskiromis ES šalių kompanijomis turėdama tikslą, kad tos kompanijos pasakytų – mes turime didelių reikalų su Rusija, politikai, tik to nesugadinkite...”

Taip vyksta ir čia. Rusijos pinigai tebėra svarbūs Lietuvos vidaus gyvenime. Akivaizdu, kad Kremliaus ir kai kurių mūsų visuomenės sluoksnių, verslo, žiniasklaidos interesai sutampa. Todėl ir nesi-

bodima naudotis purvinais pinigais, rusiška parama užimti tam tikrus postus, pareigas, valdžią. O kodėl dar ir neuždirbus?

Tokios aplinkybės, manau, lemia daugelį chaotiškų procesų valstybėje. Prognozuočiau, kad ypač chaotiškai gyvensime iki pavasario, iki Prezidento rinkimų. Labai aiškiai matyti, kad Kremliaus taikinytis numeris vienas yra dabartinė Prezidentė. Kremlius siekia neleisti jai tęsti savo darbo dėl energetikos projektų, kurie buvo pradėti įgyvendinti mūsų Vyriausybės, o Prezidentė spaudžia, kad A. Butkevičiaus Vyriausybė juos tęstų. Pradėti energetikos projektai Rusijai – įtakos Lietuvoje praradimas, ir tai neatitinka jos interesų. Todėl šią Prezidentę reikia žūtbūt pašalinti.

Su Europa, o ne su pralaiminčia Rusija

Visad sakėme ir sakome, kad mūsų taktika yra paprasta ir aiški – kartu su Europa. Ir tai jau pasiteisino – Europa išitraukė į “pieno karą”, ir Rusija atsitraukė. Kai kas sako, kad mes neturime politikos dėl Rusijos. Turime, ir ta politika – dirbti kartu su Europos Sąjunga, stabdyti Kremliaus įtaką, pašalinant svarbiausias jos atramas čia, ne delsti ir trypčioti vietoje, bet energingai veržtis pirmyn. Tik kartu su Europos Sąjunga dirbdami mes galime sulaukti Rusijos agresyvumą ir privirsti Kremlį elgtis su mumis civilizuotai. Kitaip bus kaip toje pasakoje apie šluotą – po vieną šapelį labai lengva perlaužti, o kartu šluota yra neperlaužiama.

Rusijos agresyvumas jaučiamas visoje posovietinėje erdvėje. Ar tokiais veiksmais ji ką nors laimi? Žiūrint į ilgalaikę perspektyvą, pralaimi. Yra ir konkrečių pavyzdžių. Rusijos agresija prieš Gruziją labai padėjo susivokti NATO, ir mes šiandien turime gynybos planus, mūsų regione at-

sirado kolektyvinės gynybos pagrindų paremtos karinės pratybos.

Sausio 13-osios mūšis yra svarbus dabartinės Europos riboženklis, už kurio į Rytus tebevyksta mūšiai dėl Laisvės. Šiandien Sausio 13-osios dviasia gyvena EuroMaidane, rusena Minsko pagrindžiuose, veržiasi mūsų link Moldovoje ir Gruzijoje.

Sausio 13-osios dviasia yra ypatinga, nes ji yra laiminti. Jai reikia laimėti prieš naujo imperializmo užmačias dabartiniame Kremliuje. Tačiau kova už laisvę į Rytus nuo mūsų užtruks. Rusijos imperializmo pralaimėjimas užtruks, o užtrukdamas jis dar sukels daug rūpesčių ir bandys trukdyti mūsų sėkmei bei pažangai. Kai kurie Rusijos opozicijos žmonės sako, kad kol kas Putiną stabdo ambicija parodyti save Sočio olimpiadoje, o kokie nors ypač brutalūs veiksmai gali ją sužlugdyti, tačiau po olimpiados pamatysime dar agresyvesnius veiksmus lipdant senoviškai naują imperiją.

Daug kas spręsis greitai. Jei pralaimės EuroMaidano dviasia, gyvensime sunkiai suprantamo, diktatūromis ir neskaidriais santykiais grįsto darinio kaimynystėje, tad nuolat paūmėjantys chaosai, negebėjimas išsirinkti stiprios europietiškos vyriausybės, gali užtrukti ir pas mus. Sovietinė agonija rytuose tęsis.

Bet laimingąjį Sausio 13-osios riboženklį turime išsaugoti. Žūt būt išsaugoti ir nepavargti greitai žingsniu eiti tolyn į Vakarus nuo tos pavojingai besišiepiančios agonijos. Ir turime šansą. Ateinančią jaunąją kartą, kuri moka džiaugtis, kuriai nevezorovai ar nevezorovos lietuviškais vardais – jokie autoritetai, kurie jau atsiplėšę nuo sovietmečio.

Todėl visus geros valios ir Laisvę mylinčius žmones sveikinu su Sausio 13-ąja, mūsų Laisvės diena! Darbas nebaigtas. Nesustokime.

TSŽ, nr. 2 (392)

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Silpnėja Kanados – JAV ryšiai

Kol Kanados konservatorių vyriausybės vadovas ieško ištikimų draugų Artimuosiuose Rytuose, Fraser instituto politikos tyrėjai pateikė naują studiją. Joje skaičiais ir tyrimais paliudijama, kad artimiausių kaimynų Kanados ir JAV tarpusavio ryšiai ir noras bendradarbiauti pastebimai silpnėja. Studijoje aptariami Kanados ir JAV tarpusavio ryšiai užsienio politikoje ir ekonomikoje akivaizdžiai parodo, kaip kai kurie JAV vyriausybės sprendimai padarė neigiamos įtakos mūsų valstybės ekonomikai. Studijoje paminimas jau šešti metai atidedamas JAV vyriausybės sprendimas dėl Kanados siūlomo Keystone XL naftotiekio; toks delsimas anksčiau būtų visiškai nesuprantamas ir nepateisinamas. Daugiau kaip \$1 bln. nuostolių Kanados gyvulių augintojams atnešė JAV vyriausybės 2009 m. priimtas privalomas gaminių (jautienos ir kiaulienos) kilmės žymėjimo įstatymas. Tarpusavio supratimo ir norimos prekybos nestiprina ir amerikiečių vėjus “Pirk amerikietiškas prekes”. Nors Kanados vyriausybė ieško naujų rinkų Europoje ir Azijoje, tačiau svarbiausia lieka prekyba su kaimynine JAV.

Gana ryški takoskyra tarp Kanados ir JAV užsienio politikos srityje. Nesena S. Harper kelionė į Izraelį patvirtina, kad JAV vyriausybė labiau stengiasi išlaikyti bešališkumą Izraelio – Palestinos konflikte. JAV vyriausybė ir diplomatai su Iranu bando susitarti derybų kalba, Kanados vyriausybė atmets tokias galimybes.

Praėjusį rudenį atliktas *Nanos* apklausų agentūros ir Buffalo (JAV) universiteto tyrimas rodo, kad gerokai sumažėjęs ne tik vyriausybių, bet ir tarpusavio kanadiečių ir amerikiečių pasitikėjimas vieni kitais ir noras bendradarbiauti kitose labai svarbiose srityse – kovoje su terorizmu, valstybių ir sienų saugumu, energetikos plėtros srityse. Studijoje nenagrinėjama, kodėl taip keičiasi kaimyninių valstybių sugyvenimas. Ir anksčiau kaimynystės santykiuose būta ir nepasitenkinimo, ir nesutarimų, bet jie nebuvo ilgalaikiai.

Galbūt, atitolinimą lemia abiejų valstybių vyriausybių vadovų skirtingos ideologinės nuostatos: JAV vyriausybei vadovauja demokratas, Kanados ekonomikos ir politikos sprendimus priima konservatorius.

TV ar internetas?

Tryliktoje Kanados technologijų, teleryšių ir spaudos konferencijoje buvo pristatyti kasmetiniai *Delloite Canada* verslovės pranašavimai apie elektroninių ryšių prietaisų prekybą. Jų apklausa parodė, kad daugiau kaip 16% kanadiečių jau atsisakė TV programų ir visas žinias suranda internete. Apklausoje beveik pusė dalyvių pareiškė, kad norimos informacijos ieško ir televizijos programose ir internete; 35% prisipažino turintys tik TV, 4% nesidomi nei TV, nei internetu. Televizijos atsisako daugiausia jaunimas, kurie dažnai keičia savo gyvenimo ar buvimo vietą ir nori nesiskirti su savo elektroniniais ryšių perdavėjais. Kanadiečiai, vyresni nei 45 m., renka televiziją dėl geresnės

vaizdo kokybės, tačiau dažnai nepatenkinti siūlomų programų rinkiniais. Kanadoje užregistruota 11.8 mln. TV žiūrovų.

Šiomet elektroninių ryšių išradėjai siūlo dar vieną naują *Phablet* – tai išmaniojo telefono ir planšetinio kompiuterio (ipad) mišrūnas – su didesniu ekranu (vidutiniškai iki 5'-6.9') Tikimasi, kad šis nešiojamas ryšių ir vaizdo priėmėjas sparčiai užkariaus rinką, patiks ir jaunimui, ir vyresniesiems. Jis patogesnis už kitus nešiojamus telefonus dėl didesnio ekrano, prie jo galima prijungti ir mažąjį telefoną. Telefonų, skirtų vien kalbėjimui, sumažės. Šiomet kiekvienas kanadietis per dieną kalbės 2 min. mažiau. Vidutinė *phablets* kaina \$415.

Pagal *Canadian Press* parengė S. Katkauskaitė

QUEENSWAY – S. KINGSWAY – 2 miegamųjų kamb. CONDO, kampinis, 950 pėdų, saulėti kambariai. Skubiai parduodamas pomirtinis palikimas.

Prašo \$269,900.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker

RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937

ar į namus 416-231-4937

LIETUVIŲ TELKINIUISE

Airija

DUBLINO MERO BŪSTINĖJE 2013 m. gruodžio 4 d. vyko baigiamasis labdaros projekto “Lietuva – Airija 2013” pasirodymas. Airijoje vyko 12 panašių renginių, kuriuose surinkti pinigai buvo paskirti protinę negalią turintiems vaikams Airijoje ir Lietuvoje. Pradžioje vakaro dalyviai rinkosi St. Andrew’s šventovėje, kur vyko Lietuvos ambasados Airijoje organizuotas Vilniaus miesto choro “Jauna muzika” koncertas, vadovaujamas dirigento ir kompozitoriaus Vaclovo Augustino. Jame dalyvavo didelis būrys muzikos gerbėjų pasiklausyti konkursų laureato repertuaro, apimančio meistrų partitūras chorui, vokalinės – instrumentinės muzikos šedvrus ir šiuolaikinių kompozitorių kūrinius. Po koncerto Dublino mero būstinėje dalyvavo “Lietuva – Airija 2013” renginių organizatoriai, jų rėmėjai, garbės svečiai, remiamų organizacijų Lietuvoje ir Airijoje atstovai. Susirinkusius šiltai ir svetingai priėmė Dublino mero pavaduotojas Michael O’Sullivan. Jis savo žodyje pabrėžė, kad Lietuva ir Airija sugebėjo nutiesti dar vieną draugystės tiltą. Po sveikinimo kalbų, projekto renginių organizatorių bei rėmėjų pagerbimo, vyko klasikinės muzikos koncertas. JA

London, ON

VASARIO 9, ateinantį sekmadienį, tuoj po 3 v.p.p. Mišių, mūsų vyksiančios salėje kavutės metu, KLB Londono apylinkės valdyba yra sušaukusi visos apylinkės lietuvių susirinkimą, kurio metu paaiškins visą praėjusių metų valdybos veiklą ir pristatys ateities planus.

2013 metų AUKŲ PAKVITAVIMAI valstybinių mokesčių (Income Tax) sumažinimui jau paruošti ir dalinami prof. Romo Mitalo sekmadieniais po pamaldų. Neatsiėmusiems pakvitavimai vėliau bus išsiuntinėjami paštu.

GAVĖNIOS SUSIKAUPIMAS bus kovo 30, sekmadienį. Susikaupimą ves Vilniaus Šv. Kryžiaus šventovės rektorius ir londoniečiams jau pažįstamas kun. Ričardas Doveika. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš sekmadienines Mišias.

VASARIO 9, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Mačių šeimos mirusius. Inf.

Naujai atvykusiems į Kanadą

interneto tinklalapyje
Canadian Newcomer

www.cnmag.ca ir
<http://www.vengeo.com/html/5/cnmag/Newsletter0016>,
teikiama naudinga informacija apie mokslą, įsidarbinimą, sveikatą, būstą ir kitus svarbius klausimus.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Lietuva turizmo parodoje

Lietuvos ambasadorė Ispanijoje ir nuolatinė atstovė prie JT Pasaulio turizmo organizacijos Audra Plepytė sausio 22 d. Madride vykstančioje vienoje didžiausių pasaulyje turizmo parodų “Fitur” pristatė Lietuvos turizmo galimybes. Pusšimčiui į pristatymą susirinkusių kelionių organizatorių ir žurnalistų ambasadorė pristatė, kuo didžiausia Baltijos šalis gali sudominti turistus iš viso pasaulio. A. Plepytė taip pat apsilankė “Fitur” veikiančiame Lietuvos skyriuje, kur bendradarbiavimo galimybes aptarė su jame dirbančiais Valstybinio turizmo departamento, Vilniaus ir Kauno savivaldybių turizmo padalinių bei Lietuvos kelionių agentūrų atstovais. Pagal savo dydį ir dalyvaujančių profesionalų skaičių “Fitur” yra antra didžiausia turizmo paroda pasaulyje. Į ją kasmet susirenka atstovai iš daugiau kaip 160 šalių ir regionų, paroda aplanko per šimtą tūkstančių turizmo profesionalų ir dar tiek pat privačių lankytojų iš viso pasaulio. Inf.

Lietuvos garbės konsulų susitikimas Filadelfijoje

Lietuvos garbės konsulų, veikiančių JAV ir Meksikoje, susitikimas įvyko 2013 m. pabaigoje Filadelfijoje. Jame aptarti lietuvių kultūros sklaidos ir verslo ryšių su JAV stiprinimai. Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, sveikindamas garbės konsulus, pabrėžė, kad susitikimas surengtas, kaip geriau koordinuoti kultūros ir kitų sričių programas. Lietuvos kultūros ministeris Šarūnas Birutis ragino garbės konsulus aktyviai remti Lietuvos menininkų dalyvavimą įvairiuose meno projektuose. Lietuvos užsienio reikalų ministeris ambasadorius Arvydas Daunoravičius pristatė Lie-

tuvos pirmininkavimo ES tarybai atliktus darbus. Antanas Zabulis, Lietuvos ministerio pirmininko visuomeninis konsultantas, ragino taipgi garbės konsulus pristatyti Lietuvą kaip imlią, atvirą naujovėms valstybę, kurioje gyvena ir kuria išsilavinę žmonės, panaudodami savo išprusimą vertybei kurti. Suvažiavime dalyvavo 12 garbės konsulų, Lietuvos diplomatinio atstovybių JAV-se vadovų, aukšti pareigūnai. JA

Turizmo klausimais pasitarimas Gudijoje

Gudijos turizmo ir sporto ministerijoje Minske įvyko Lietuvos ir Gudijos pareigūnų turizmo klausimais pasitarimas. Lietuvos delegaciją sudarė Ūkio ministerijos viceministeris K. Trečiokas, turizmo departamento direktorė R. Balnienė, Lietuvos ambasadorius Gudijoje E. Ignatavičius, Druskininkų meras R. Malinauskas, turizmo organizacijos pirm. D. Mažeikaitė. Gudijai atstovavo: Nacionalinės turizmo agentūros direktorius V. Černov, tautinių organizacijų susivienijimo direktorius V. Cechmeister, turizmo paslaugų įmonių “Centrurort”, “Toptar”, Turizmo ir sporto ministerijos atstovai. Posėdyje apsparstytos Lietuvos ir Gudijos institucijų bendradarbiavimo turizmo srityje perspektyvos. Aptartas bendradarbiavimas, plėtojant abiejų kraštų remiamą “Tarp-tautinio gintaro kelio” projektą. Svarstytos galimybės bendroms abiejų kraštų turistinėms pastangoms plėtoti. Suderinta ir pasirašyta Lietuvos ūkio ministerijos ir Gudijos sporto ir turizmo ministerijos bendradarbiavimo 2014-2015 metų turizmo programa, numatant konkrečias priemones, kurios turėtų prisidėti prie Lietuvos ir Gudijos tarpusavio turistų srautų augimo, bendrų turizmo renginių organizavimo pasienio srityse. JA

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO TALKA

VALDYBA PRANEŠA, KAD 2013 METUS UŽBAIGĖ SĖKMINGAI IR DALĮ PELNO SUGRAŽINO NARIAMS:

- ➔ **TAUPYTOJAMS** išmokėjo **22%** papildomų palūkanų už visas santaupų palūkanas, ĮSKAITANT RRSP, RRIF ir TFSA sąskaitose, prirašytas iki 2013 metų pabaigos
- ➔ **SKOLININKAMS** sugrąžino **11%** palūkanų už visas palūkanas, sumokėtas kooperatyvui iki 2013 metų pabaigos

IŠ VISO GRAŽINTA IR PRIMOKĖTA NARIAMS 2013 m.

\$408,509

SUGRAŽINTOS PALŪKANOS YRA ĮRAŠYTOS NARIŲ TAUPYMO (SAVINGS) SĄSKAITOSE

Artėjant RRSP sezono pabaigai (vasario 28) –
TALKA nori pranešti, kad naujos paskolos RRSP taupymo reikalams – 3.99%
Skambinkite RIMUI SAKALUI – 905 544-7125

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.25%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.25%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintantčios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 1.60%
1 m. term. indėliai 1.60%	2 metams 1.75%
2 m. term. indėliai 1.75%	3 metams 2.25%
3 m. term. indėliai 2.25%	4 metams 2.40%
4 m. term. indėliai 2.40%	5 metams 2.50%
5 m. term. indėliai 2.50%	

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

AKTYVAI VIRŠ 80 MILIJONŲ DOLERIŲ

Sekite kasdieninę informaciją apie nuosimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p., penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

NUOMONĖ

Nei įvaizdžio, nei paminklo

Viena SSRS anekdotų istorija byloja apie pastatytą ir Volgos upėje įkurdintą laivą su pretenzingu pavadinimu “Į komunizmą”. Laivas tunojo, nors inkarai buvo pakelti, o jo sirenos nepertraukiamai kaukė. Laivo kapitonas, klausiamas, kodėl sirenos kaukia, atsakydavo, kad tokiu būdu atkreipiamas dėmesys į nepaprastos kelionės į komunizmą įvaizdį, o paklaustas, kodėl garlais iš vietos nepajuda, paaškindavo, kad visas garas sirenų kauksmui sunaudojamas.

Kaip skelbia žiniasklaida, pasaulyje Lietuvos įvaizdis esąs prastas. O įvaizdis – tai tikslingai sukurta arba stichiškai atsiradusi forma, kuri atspindi tam tikrą objektą žmonių sąmonėje. Todėl mūsų galvočiai, užuot dėją pastangas Lietuvos vaizdą keisti, pluša prie įvaizdžio, kad juo paveiktų pasaulio žmonių sąmonę. Įvaizdžiui dedamos didžiulės pastangos, o jis nesikeičia, nes keisti tikrą vaizdą, kuris natūraliai pagerintų įvaizdį, pastangų ir lėšų trūksta. Trūksta, nes jos dešimtimis ir šimtais milijonų buvo švaistomos Lietuvos tūkstantmečio projektams, Valdovų rūmų statybai ir kt.

Statydinti Valdovų rūmus, kurie simbolizuoja ne valstybę, o valdžią, pirmučiausia, – politinė klaida. Valstybės simbolis yra Gedimino pilis, tačiau ji neatstatoma; sovietmečiu restauruotas ir nepilnai įrengtas tik vienas jos bokštas, kurį daugelis klaidingai vadina Gedimino pilimi. Trakų salos pilį mūsų patriotai sugebėjo atstatyti sovietinės okupacijos metais, o Gedimino pilis nebe priklausomoje Lietuvoje palikta be deramo dėmesio.

Lietuviai didžiuojasi savo valstybės šlovinga praeitimi. Vertina to meto valdovų sumanumą ir išmintį. Visiems aišku: buvo pilis, buvo valdovai – jiems buvo reikalingi rūmai. Ir jie buvo pastatyti. Tai kartu buvo ir kultūros paveldas ateities kartoms. Gaila, rusiškieji užkariautojai juos išplėšė ir sunaikino. Istorijos eigoje valdovų neliko ir statyti naują rezidenciją valdovams nebuvo tikslo. Tačiau dabar, atgavus nepriklausomybę, atsirado “valdovų”, norinčių piliečių sąskaita pasipelnėti ir tuo pačiu įsiamžinti. Prisidengus patriotiniais šūkiiais, statoma tik viduramžių rūmų regimybė. Jokių rūmų brėžinių ar nuotraukų neliko, todėl ir pastatyti ką nors autentiško neįmanoma. Statomi Valdovų rūmai – dar viena buvusių ko-

laborantų, besidedančių Tėvynės patriotais, finansinė aferą. Pasinaudoję tautiečių meile savo kraštui, buvę koliaforantai, vadovaujami Algirdo Brazausko, sparčiai šimtais milijonų tuštino valstybės iždą. Už tuos šimtus milijonų, kurie išleidžiami buvusių kišenei ir ambicijoms tenkinti, būtų galima pastatyti tikrai didingus statinius (Laisvės rūmus, Tautos namus, paminklus), kuriais galėtų didžiulis ne tik mūsų karta, bet ir ateities kartos.

Prisidengus paslapties skraiste (A. Brazauskas: Valdovų rūmų eksponatų kainų skelbti negalima), Lietuvos dailės muziejaus direktoriui R. Budriui sudarinėjant sandorius ir mokant beprotišką kainą, superkamos visose Europos palėpėse likusios senienos, kurios pristatomos kaip mūsų istorijos autentika, statomi rūmai paverčiami Europos sendaikčių sandėliu. Tam skiriami nauji milijonai. Senienų restauravimui prireiks dar daugiau milijonų, pasak R. Budrio, “tai nesibaigiantis procesas, galintis užtrukti ir šimtą metų”.

Pravėrus didžiąsias rūmų duris, pasitinka A. Brazauskui skirta atminimo lenta, kurioje iškalti buvusio prezidento iš-

Brazauskas atstatė. Kai kam tai turbūt labiausiai nepatinka”. Tik nepasakė, kodėl nepatinka?

Perskaičius rūmai yra jam paminklas, nevalingai peršasi aliuzija, susijusi su Egipto faraonų piramidėmis, Lenino mauzoliejumi prie Kremliaus. Ne tik kam, žinoma, ir nepatinka, kad valstybės lėšomis, gyvas būdamas, A. Brazauskas siekė labai brangiu būdu įsiamžinti.

Antai, tarp apdovanotųjų Lietuvos pramonininkų konfederacijos “Garbės aukso ženklų” yra Brazauskas Algirdas – LR prezidentas ir Brazauskas Gerardas – Statybos pramonės draugijos prezidentas, faktinis Panevėžio statybos tresto vadovas, A. Brazausko brolis. Valdovų rūmų statybą vykdė ir tebevykdo Panevėžio statybos trestas, o lėšų iš valstybės biudžeto nuo pradinės kainos jau prisireikė keliskart daugiau. Iš tikrųjų labai brangus tas paminklas buvusiam prezidentui... pininge išraiška.

Skaudu ir apmaudu, ypač perdėtoje buvusios valdžios garbinimo akivaizdoje, kad reprezentacinėje Lukiškių aikštėje iki šiol neiškilo paminklas per amžius kovojusiems ir žuvusiems tautiečiams

Nuotrauka iš LR archyvo: Algirdas ir Gerardas Brazauskai – valdžia ir verslas

tarti žodžiai, kuriais teigia rūmuose matęs valstybingumo simbolį. Klydo ir klaidino velionis, nes rūmai, kaip aukščiau minėjau, gali simbolizuoti tik valdžią, o ne valstybę.

Anot Valdovų rūmų muziejaus vadovo Vydo Dolinsko, A. Brazauskas bus įamžintas nuolatinėje parodoje, toje dalyje, kuri pasakos apie XX š. rūmų istoriją. Jis bus lyginamas su Žygimantu Senuoju, Žygimantu Augustu, Vytautu, Žygimantu Vaza, Vladislavu Vaza ir kitais valdovais, kurie statė šiuos rūmus. Jis taps viena svarbiausia šios parodos žyme, prezidentas yra įamžintas – rūmai yra jam paminklas. Ir priduria: “Po 100 ar 200 metų bus sakoma: Gediminas statė pilį, Žygimantas Augustas rūmus perstatė,

už Lietuvos laisvę. Tarp jų buvo karaliai, kunigaikščiai, prezidentai, žinomi ir nežinomi kariai, palikę arklą, knygą, lyrą ir paėmę ginklą, Lietuvos savanoriai, partizanai.

Būtų neišmintinga nutraukti darbus ar paniekinti beveik pastatytus Valdovų rūmus, nors jie Lietuvos įvaizdžiui kelti su svetimų kultūrų sendaikčiais, kokių Vakaruose apstu, nepasitarnaus, tačiau pastatyti užkardą šešėlinei pinigų plovyklai būtina. O rūmų statybos iniciatoriaus ir globėjo A. Brazausko, žinant jo asmeninius/karjeristinius ir politiškai nemotyvuotus siekius, šlovinimą rūmuose derėtų nutraukti, neleisti prisidengti garbingos lietuvių valstybės istorijos skraiste.

Algimantas Zolubas

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų “cashable”	1.30%
1 metų	2.00%
2 metų	1.75%
3 metų	1.85%
4 metų	2.10%
5 metų	2.50%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	1.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	4.00%
Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	7.00%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekilnojamojo turto nuomomis

1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.25%
4 metų	3.50%
5 metų	3.65%

Uždaras su kintančiu nuomomis

2.90%

Atviras su kintančiu nuomomis 1, 2, 3 metų

3.50%

Ribotą kreditą su nekilnojamojo turto užstatu

3.75%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.50%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.45%
1 metų	2.00%
2 metų	1.75%
3 metų	1.85%
4 metų	2.10%
5 metų	2.55%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00 - 8:00
Šeštadieniais	9:00 - 1:00
Sekmadeniais	8:30 - 12:45

Darbo laikas:

Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
Sekmadeniais	9:00 - 12:30

RRSP

TAX FREE GIC

RRIF

GIC

RRSP

TF

RRIF

GIC

2%

1 METŲ

*Taikomos kai kurios sąlygos ir apribojimai. Siūlomi produktai ir jų ypatybės gali pasikeisti arba būti atšaukti, bet kuriuo metu, be įspėjimo.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-825-3328

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą.

Paaukosiu iki **\$1000** jūsų vardu
jūsų nurodytai labdarai
(Prašau paskambinti man dėl daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative

Sutton West Realty Inc.,
Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca

Sutton

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

Mirė Kazys Morkūnas (1925-2014)

Mirė vienas iškiliausių Lietuvos menininkų, vitražo mokyklos kūrėjas, profesorius Kazys Morkūnas, 88. Būsimasis dailininkas mokėsi Kaune ir Vilniuje dailės institute (dabar Lietuvos meno akademija), pas žinomą dailininką St. Ušinską; vėliau dirbo savo Alma Mater pedagoginį darbą, vadovavo piešimo katedrai, tapo profesoriumi.

Žinomas spalvoto stiklo meistras, ieškodamas naujų galimybių stiklo apdorojimui, vienas iš pirmųjų Lietuvoje sukūrė vitražą iš kelių suldytų plono stiklo sluoksnių, luitinį stiklą jungė su betonu. Tėmų savo darbams dailininkas ieškojo lietuvių tautosakoje, istorijoje, krikščioniškoje dailėtyroje. K. Morkūno vitražai puošia Druskininkų gydyklų mineralinio vandens gėrimo salę (“Eglė – žalčių karalienė”), ne vieną Lietuvos kultūros ir medicinos įstaigą, Punsko (Lenkija) ir J. Baltrušaičio

(Maskvoje) mokyklas. K. Morkūno vitražai puošė dviejų pasaulinių parodų paviljonus (Osakoje, 1970, ir Montrealyje, 1987), juos galima matyti ne vienoje Lietuvos šventovėje. Vienas iš paskutiniųjų menininko darbų – didelis vitražas “Žalgiris” Lietuvos seimo rūmuose.

Spalvotojo stiklo meistras yra apdovanotas Lietuvos valstybine premija, jam buvo suteikti įvairūs menininkų garbės vardai; 2000-aisiais metais menininko kūryba ir pedagoginė veikla, nuopelnai Lietuvos menui įvertinti Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu.

Lietuvos piliakalniai fotografijose

A. Švenčionio nuotraukos iš parodos “Lietuvos piliakalniai”

Kauno klinikose veikia fotomenininko Alberto Švenčionio fotografijų paroda “Lietuvos piliakalniai”. Šis fotografijų rinkinys, pradėtas kurti 2005 metais, gerokai skiriasi nuo ankstesnių fotomenininko darbų, leidžia žiūrovui susipažinti su Lietuvos gamtos ir istorijos paminklais. A. Švenčionis yra sukūręs arti dešimties fotografijų rinkinių apie Lietuvos žmones, šventes ir kasdienybę, gamtą. Tai fotografijų serijos “Juventus” (1982-1984), “Karo veteranai” (1983-1984), “Ubagų žy-

gis”, “Deportuoti žmonės” (1988-1992), “Tautinės šventės” (1992-1994), Jazz (1986-1994), “Ties riba” (1992), “Eksperimentai” (1997).

Už kūrybinę veiklą menininkas yra gavęs tarptautinių apdovanojimų: 1999 m. Tarptautinės meninės fotografijos federacijos fotografo menininko garbės vardą, Grand Prix, sidabro, bronzos medalius ir kitus. Paroda “Lietuvos piliakalniai” jau buvo surengta Kauno, Vilniaus, Birštono ir kitų Lietuvos miestų galerijose.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

Lietuvos ažuolas,
“Vėtrų aplaužytas, žaibų paženklintas,
bet tiesus ir kerotas”

Tęsinys iš 4 nr.

Prof. ONA VOVERIENĖ

Lietuvos laisvės kovose žuvo visi jo broliai iš antrosios Simono Lukšos ir Onos Lukšienės santuokos – Jurgis Lukša-Piršlys (1922-1947); Stasys Lukša-Juodvarnis (1926-1947) ir Juozas Lukša-Skirmantas, Daumantas (1921-1951); vyriausias brolis – iš pirmosios santuokos Vincas Lukša buvo nuteistas 10 metų “už banditų šelpimą”.

1956 m. iš kalėjimų paleistas grįžo į Lietuvą. Kaip ir visi politiniai kaliniai turėjo didelių sunkumų prisiregistruojant; dirbo įvairiausius darbus. Vedė Eugeniją Savickaitę. Šeimoje užaugo dukra Dalia ir sūnus Kęstutis. Dabar auga vaikaičiai Goda ir Simonas.

O Antanui visą jo likusį gyvenimą į širdį beldėsi jo žuvusių brolių, tėvo Simono ir jo bendražygių partizanų atmintis; jie visą laiką buvo su juo; kalbėjosi, aptarinėjo Lietuvos laisvės planus, Lietuvos ateities perspektyvas. Ta ateitimi Antanas tikėjo, jo žodžiais tariant, “Niekada tuo neabejojau. Antraip, ko būtų buvusi verta mūsų kova”. Ir visą savo likusį gyvenimą Antanas paskyrė Lietuvos Laisvės kovotojų, ir ypač savo brolio Juozo Lukšos-Skirmanto-Daumanto, kitų brolių, tėvų, bei bendražygių atminimo gaivinimui. Tvirtai, nuosekliai, ryžtingai ir konstruktyviai stovėjo ir iki šiol tebestovi Tautos sargyboje.

Prasidėjus Tautos atgimimo pavasariui, vienas pirmųjų su visa savo šeima įsijungė į Sąjūdžio dainuojančios revoliucijos mitinguotojų gretas; 1988-1992 m. įkūrus Tremtinio klubą, tapo jo nariu; Nuo 1992 m. Antanas Lukša – politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos narys, nuo 2006 m. jos pirmininkas. Nuo tada ir prasidėjo jo antrasis skrydis į Lietuvos istoriją – Atminties kovos prieš užmarštį. Jo iniciatyva Daumanto knyga *Partizanai* 1991 m. išleista Lietuvoje; 2009 m. Amerikos lietuaitė, Lietuvos diplomato Aniceto Simučio (1909-2006) vaikaitė Laima Vincė Sruoginis knygą išvertė į anglų kalbą; į vokiečių kalbą šią knygą išvertė šveicaras Markas Roduneris; jam talkino Irena Tumavičiūtė; į švedų kalbą – Jonas Ohmanas, pavadinęs ją *Miško broliai*. Antanas Lukša savo le-

gendinio brolio Juozo Lukšos atminimą pagerbė pastatydamas jo garbei Kryžių Veiveriuose; tėvas Simonas Lukša garbingai perlaidotas Veiverių kapinėse. Prie jo paminklo dabar siūbuoja sūnaus Antano Lukšos pasodinta sidabrinė eglė. Antanas Lukša visą gyvenimą ypatingus sentimentus jautė savo motinai – tvirtos valios lietuvei, mylėjusiai savo vaikus ir savo tėvynę Lietuvai; tris sūnus ji paaukojo ant Tėvynės laisvės aukuro. Nenustebau, kai Antanas kartą pasakė, kad jis visą gyven-

minimo gaivinimo. Jo paakinta rašytoja Antanina Garmutė parašė monografiją *Išėjo broliai* apie Lukšų šeimos gyvenimą ir jų tragišką likimą; vėliau, jau po šios knygos pasirodymo, ji dar ne kartą rašė apie Juozą Lukšą-Daumantą; yra paskyrusi jam eilėraščių. Vėliau pasirodė istorikės Nijolės Gaškaitės ir Izidoriaus Ignatavičiaus knygos, kur minimas Juozas Lukša, dar vėliau – Antano Lukšos ir Juozo Lukšos žmonos Nijolės Bražėnaitės-Paronetto knyga *Laiškai mylimosioms*, poli-

Antanas Lukša su operos solistu Vincentu Kupriu ir pianiste Melita Diamandidi jubiliejinės šventės proga Kauno įgulos karininkų ramovėje Ntr. J. Ivaškevičiaus

mą svajojo pastatyti paminklą partizano motinai ir kaip rašė jo brolis Daumantas, kad tame paminkle bus ir jų Motinos bruožų. 2010 m. rugpjūčio 23 dieną paminklas Kovotojų už Lietuvos laisvę Motinai (su erškėčių vainiku ir angelo sparnais) Kauno Ramybės parke buvo iškilmingai pašventintas. (Skulptorius Vidmantas Gylikis, architektai Jonas Anuškevičius ir Vytenis Izokaitis). Jo skulptorius Vidmantas Gylikis teigė mėginęs išvaizduoti, kaip turėjo jaustis Motina, pamačiusi aikštėje gulinius išniekintus savo vaikus.

Dalyvavau iškilmingame posėdyje, surengtame Kauno karininkų ramovėje ta proga. Ten dar buvo sutikta ir Stanislovo Abromavičiaus knyga *Partizanų Motina*, kurioje dar kartą buvo įamžintas šalia kitų ir Onos Lukšienės, keturių partizanų motinos atminimas. Tada, matyt, likimo valia sėdėjau šalia Antano Lukšos ir pirmą kartą jį pamačiau labai susijaudinusi, man pasirodė su ašaromis akyse, ir jis tada pasakė: “Dabar jau galiu ir mirti. Atlikta viskas”.

Antanui Lukšai sekėsi suburti aplink save talentingiausius Lietuvos vaikus, daug prisidėjusius prie partizanų at-

tinio kalinio rašytojo Antano Paulavičiaus knyga *Baladė apie Daumantą*; Birutės Pečiokaitės-Adomėnienės knyga *Likviduoti Skirmantą*; Kanados lietuvis Antanas Šileika parašė romaną *Underground (Pogrindis)*, kurio pagrindinis herojus Juozo Lukšos prototipas.

Antano Lukšos, Povilo Jakučionio ir mokytojo Antano Vizbaro iniciatyva – jau 22-ri metai Ariogaloje vyksta kasmetiniai Laisvės kovotojų sąskrydžiai, į kuriuos įtraukiamas ir Lietuvos patriotinis jaunimas, Politinių kalinių ir tremtinių chorai, Lietuvos valdžios atstovai, tautiškai nusiteikusi Lietuvos inteligentija.

Antano Lukšos pastangomis Rukloje įsteigtas Juozo Lukšos-Daumanto LR Sausumos pajėgų karių mokymo centras; Garliavoje Juozo Lukšo-Daumanto vidurinė mokykla su partizano Juozo Lukšos-Skirmanto memorialiniu muziejumi; Veiveriuose kraštotyros muziejuje irgi įsteigta pastoviai veikianti memorialinė Juozo Lukšos paroda. Veiverių krašto istorijos atminties muziejui Antanas padovanojo jo brolio Juozo Lukšos portretą.

Nukelta į 9-tą psl.

Jubiliatas Antanas Lukša su seimo nariu prof. Arimantu ir žmona Elona Dumčiais, Eugenija Lukšiene, vaikais Simonu Maciukevičiumi, sūnumi Kęstučiu Lukša, dukterimi Dalia Maciukevičiūte ir vaikaite Goda Lukšaitė 90-ojo gimtadienio šventės metu Kauno įgulos karininkų ramovėje

Lietuvos ažuolas...

Atkelta iš 8-to psl.

Antanas Lukša kartu su Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga daug padarė, kad jo brolių atminimas būtų įamžintas ir kino dokumentikoje: J. Vaiškūnas sukūrė dokumentinį filmą apie Juozo Lukšos ir jo žmonos Nijolės Bražėnaitės meilę *Partizano žmona – gyvas istorijos vėjas* (2011). Švedas Jonas Ohmanas pagal surastus archyvinius dokumentus, bendradarbiaudamas su amerikiečiais kuria filmą *Nematomas frontas* (finansiskai šio filmo kūrimą remia Juozo Lukšos žmona Nijolė Bražėnaitė-Paronetto). Pastatytas įspūdingas vaidybinis filmas *Vienui vieni* apie partizanų Lukšų šeimą, kuris pirmą kartą buvo parodytas Kauno kinoteatruose 2004 m. vasario 20 d.

Antanas Lukša yra pasakęs daug kilnių ir gražių žodžių apie savo bendražygius: “Tauro” apygardos partizanų vadą Zigmą Drungą-Mykolą, Joną; tos apygardos kapelioną Justiną Lelešių-Grafą. Apie Kazimierą Pyplį-Mažytį,

partizanų būrio vadą Alfonsą Arlauską, kurio brolis Antanas tapo išdaviku, vėliau KGB agentu ir niekšiška pražudė net savo brolių Alfonsą; apie Kaišiadorių mokytoją Juozą Senovaitį, kelių partizanų ir ryšininkų brolių, MGB žiauriai kankintą, nieko neišdavusį, iškentėjusį ilgus kalėjimų metus ir neatsisakiusį Lietuvos laisvės idealų.

Įdomu, kad net apie aiškius partizanų priešus Antanas Lukša atranda gerų žodžių. 1940 m., Lietuvą okupavus rusams, į jų miliciją įstojęs Lukšų kaimynas Alfonsas Čarneckis stengėsi išgelbėti NKVD suimtą Juozą Lukšą; o A. Lukšos vadovaujamoje Žaslių vidurinėje mokykloje dirbęs karinio parengimo mokytojas, 16-osios divizijos viršila Vaclovas Stankevičius perspėjo Antaną, kad tai jis, Vaclovas Stankevičius yra MGB įpareigotas direktorių Antaną Lukšą sekti “kiekvieną tavo žingsnį, stebėti tave ir klausytis”.

1999 m. Antanui Lukšai suteiktas dimisijos kapitono laipsnis; 2002 m. jis buvo apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu. Apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro ordinu. (Pabaiga)

Jau pučia pavasario vėjai

Vasario 2 švenčiame grabnyčias, Kristaus paaukojimo šventę, Perkūno dieną. Grabnyčia – pusiaužiemio laipteliai pavasario link. Tą dieną šventinama namų ugnis ir perkūno žvakės. Per šermenis žmonės tą dieną gerus metus spėdavo pagal orą. Jei diena saulėta – užderės geras linų derlius. Vasario 3 – Šv. Blažiejaus ir linų diena. Šv. Blažiejus – armėnų vyskupas, nukankintas XIV š., gerklės ligų gydytojas. Ši diena yra kartu ir eglės diena. Vasario 5 – Šv. Agotos ir duonos diena. Šią dieną lietuviai nuo seno garbino ugnies deivę Gabiją ir kasdieninį maistą – duoną. Duona buvo šventinama ir tikima, kad ji gelbsti nuo blogų palinkimų. Motinos išleis-

damos sūnus į kariuomenę, į drabužius įsiūdavo duonos trupinį, kad sūnų aplenkėtų karo nelaimės. Krikščionybė šią šventę sutapatino su šv. Agotos vardinėmis. Duona dabar šventinama šventovėje. Šv. Agota buvo sudeginta ant laužo, todėl ji laikoma sergėtoja nuo gaisrų.

Vasario 11-oji – Pasaulinė ligonių diena. Ją įsteigė 1992 m. popiežius Jonas Paulius II. Tą dieną jis įsteigė Popiežiaus gyvybės akademiją. Tą dieną žmonės raginami padėti sergantiesiems, apmąstyti, ką žmogui reiškia sveikata, dėmesys sau ir supančiam pasauliui.

Vasario 16-oji Lietuvos valstybės atkūrimo diena. 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos

taryba pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą – Lietuvą atskyrė nuo visų valstybinių ryšių su kitomis tautomis. Pasirašė 20 tarybos narių. Vasario 16-oji oficialiai buvo paminėta 1989 m. Mokslų akademijoje vykusiame posėdyje. Vasario 16-osios aktas atkurtas 1990 m. kovo 11 d.

Vasario 24-oji – Estijos nepriklausomybės diena. Šv. Motiejaus ir vieversio diena. Vasario 17-ąją jau pradeda dvelkti priešpavasariniai vėjai. O vasario 24-oji – jau giesmininko vieversio diena. Vievėrsėliai – pirmasis pavasario paukštis į Lietuvą sugrįžtantis iš šiltųjų kraštų ir pradedantis giedoti savo kuklią giesmelę. Tai pirmasis tikro pavasario pranašas. **Rasa Norkutė**

TFSA

or RRSP

it's top-up time!

PARAMA

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	"GIC" INDĖLIAI (Pieno padalinimas netaikomas)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.50%	1 metų 1.55%
1 metų 1.65%	2 metų 1.80%
2 metų 1.90%	3 metų 2.05%
3 metų 2.15%	4 metų 2.25%
4 metų 2.35%	5 metų 2.45%
5 metų 2.55%	1 metų iškeičiamas 1.35%
	1 metų JAV dolerių 0.40%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA 1.35%

"PLANAS 24" Kasdieninių palūkanų čekių / taupomoji	
Balansas: \$0 – \$4,999.99 0.025%	
\$5,000.00 — \$9,999.99 0.100%	
\$10,000.00 – \$24,999.99 0.150%	
\$25,000.00 – \$59,999.99 0.250%	
Virš \$60,000.00 0.500%	

PLANAS 24
Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.10%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų 3.25%	
Uždarytas, kintamųjų palūkanų 2.85%	
1 metų 3.05%	
2 metų 3.10%	
3 metų 3.25%	
4 metų 3.40%	
5 metų 3.60%	

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$220,000,000

ORTODONTĖ
Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)
Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

ŠYPSENA

Numirė 2 litų moneta. Prie dangaus vartų ją džiaugsmingai pasitiko angelai, o šventasis Petras pasodino ant paties gražiausio debesėlio – žodžiu, buvo priimta kaip karalienė. Šiek tiek vėliau nusibaigė 200 litų banknotas ir taip pat atkeliavo į dangų. Tačiau šventasis Petras paskyrė tik atokiai pūpsantį kuklų debesėlį, kur niekas į jį nekreipė dėmesio. Po kurio laiko pasipiktinęs banknotas ir klausia:
– Kaip čia išeina, kad 2 litų monetai danguje rodomas toks dėmesys ir pagarba, o aš – grynu nieku laikomas?
– Matai, ji nuolat bažnyčioje lankėsi, o tu, kiek žinau, Mišiose niekada nesi buvęs! (Iš *Laiškai bičiuliams*)

Mirus motinai

A+ A

URŠULEI ŠIAUČIŪNIENEI,

netekties paliestą kuopos šaulį FELIKSĄ ŠIAUČIŪNĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa

Lietuviško paveldo išsaugojimas

Atkelta iš 3-čio psl.

Užklausta, kaip institutas išsilaiko, J. Budriūnienė teigė, jog apie tai jai papasakojo LKI vadovas V. Bartusevičius. Pasak jo, steigiant institutą planuota sudaryti tokį finansinį pagrindą, kad jame galėtų dirbti pilnai apmokamų bent pora darbuotojų. Deja, tų planų nepavyko įgyvendinti. Todėl tie, kurie dirba LKI, už savo darbą jokio atlyginimo negauna. Patalpas (bibliotekos ir archyvo) suteikia ir jų išlaikymą apmoka VLB. LKI vadovas sako, jog norint veiklą vystyti pinigų tenka paieškoti. Anksčiau šiek tiek rėmė federacinė Vokietijos valdžia, bet nuo 2000 m. ji to nedaro. Nutrūko ir anksčiau gautos privačių žmonių aukos. Atskiriems projektams LKI pinigų gauna iš Hesseno žemės Politinio švietimo centralės, LR Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento, Lietuvių fondo (JAV), pagal reikalą paremia ir LR garbės konsulai, LR ambasada ir, žinoma, VLB valdyba. V. Bartusevičius pastebėjęs, jog tiek pinigų, kiek jų reikėtų bent patenkinamai veiklai, sutelkti nepajėgiama, todėl ir lieka daug neišnaudotų galimybių, ką lietuvių kultūros

centras užsienio krašte galėtų (ir turėtų) atlikti.

Nuo pat įsikūrimo 1981 m., šalia kitų uždavinių – išsaugoti Vokietijoje sukurtą lietuvių kultūrinį paveldą, LKI suformulavo ir iki šiol vykdo dar vieną misiją – su lietuvišku paveldu supažindinti ir aplinkui gyvenančius vokiečių tautybės žmones. Todėl nuo pat įsikūrimo institutas kasmet rengia suvažiavimus, kuriuose pristatomos tam tikros lituanistinės temos. Į juos kviečiami ne tik paskaitininkai iš Lietuvos, bet ir užsienyje gyvenantys mokslininkai, kurie domisi vienu ar kitu lituanistiniu požiūriu. Taip lituanistinė tematika įterpiama į bendrą kultūrologinių tyrinėjimų lauką, o lietuviškas paveldas tarsi priartinamas prie tos šalies žmonių.

Ir šiais metais vykusiam suvažiavime, kurio tema buvo Kristijonas Donelaitis, dalyvavo nemažai ne tik lietuviškos bendruomenės narių, bet ir žmonių iš aplinkinių Vokietijos kraštų. LKI tinklalapis: <http://www.litauischeskulturinstitut.de/index2.htm>.

(Kitame numeryje – apie suskaitmenintą medžiagą internete). Pokalbį atpasakojo red. R. Jonaitienė.

Genutis Martynas Procuta ir Lietuva

Tokia antrašte išspausdino Vilniaus universiteto žurnalas *Universitetas Vilensis* 2013 m. gruodžio mėn. laidoje apie universiteto surengtą G. Procutos 80 metų sukakties paminėjimą. Ilgokame straipsnyje rašoma, kad daugiau negu pusę gyvenimo Ginutis Procuta yra susiejęs su Vilniaus universiteto biblioteka. Ten knygų saugykloje yra per penki tūkstančiai jo prisiūtų vertingų XIX-XX š. leidinių kolekcija anglų, lietuvių, prancūzų ir kitomis kalbomis.

Pradžią tokiai knygnešystei davė pažintis su Čikagoje lankiusiu Vilniaus universiteto rektoriumi Jonu Kubiliumi, kuris paskatinęs mokslu praturtinti Sovietijoje skęstančius. Nuo to laiko Procuta ėmė rinkti ir aplinkiniais būdais knygų pundus siųsti į Lietuvą. Ne tik į Vilnių, bet ir kitų miestų viešąsias bibliotekas bei institucijas. Vilniaus uni-

versitete istorinėje Levelio salėje buvo išstatytos knygos iš G. Procutos knygų rinkinio ir parengta paroda "G.M. Procuta ir Lietuva".

Rašoma, kad Procuta yra gavęs padėkas iš apie dvidešimt jo remiamų bibliotekų, muziejų, institutų. Minėjime dalyvavo daug asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su tuo ypatingu žmogumi. (Deja, dėl sveikatos rūpesčių pats sukahtuvininkas negalėjo minėjime būti).

Straipsnio autorė Nijolė Sulgienė aprašo Procutos pastangas. Ir pamini, kad jo šeima padovanojusi Toronto universiteto bibliotekai apie du tūkstančius tomų lituanistikos ir tris šimtus mažosios grafikos ir kartografikos darbų.

Malonu, kad G. Procutos knygnešystė tėvynėje buvo taip gerai įvertinta.

Paruošė –

Algimantas Banelis

Radijo "Laisva banga" vadovas

Praejusių metų pabaigoje vadovauti radijui "Laisvoji banga" pradėjo žurnalistas, publicistas, politikos ir kultūros apžvalgininkas Vidmantas Valiušaitis. Jis pakeitė laikinai radijo stočiai vadovavusį Ramūną Butkų, kuris yra technikos direktorius. 2013 m. vasarį iš "Laisvosios bangos" direktoriaus pareigų pasitraukė Mindaugas Gavutis. V. Valiušaitis anksčiau dirbo "Laisvosios Europos" radijo korespondentu Lietuvoje, buvo įvairių laikraščių ir žurnalų redaktorius, dėstė Vytauto Didžiojo ir Klaipėdos universitetuose. Mykolo Romerio universitete V. Valiušaitis vadovauja Adolfo Damušio demokratijos studijų centrui, rašoma pirmadienį išplatintame pranešime spaudai. 1988-1990 metais jis buvo Sąjūdžio seimo nariu. 2000-2001 metais – LRT Tarybos nariu. Radijo stotis, kuri priklauso bendrovei "Media LT", pradėta transliuoti 2008 m. gegužę.

BNS

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RICHARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
 - konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
 - dėmesingas patamavimas, lietuviškai arba angliškai
- 905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444**

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipduko su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Angele Šalvaitytė, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428
705-445-8500 ext 247
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@rogers.com

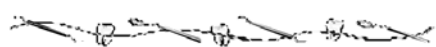
Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKEir
MISSISSAUGOJE

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Waterside
DENTAL9th Line
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.comNEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

ATSIŪSTA PAMINĖTI

HEIMATGRUSS, Lietuvos vokiečių metraštis, 2014, 120 psl. ir viršeliai; leidėjas Ewald Hein, Melina Verlag, Laupendahler Hohe 162, 45219 Essen, Germany. Spalvotomis nuotraukomis gausiai iliustruotas leidinys. Maris Lawrenz rašo apie Lietuvos prezidentę D. Grybauskaitę, kuriai Aachene buvo įteiktas Karolio Didžiojo ordinas. Daug vietos skirta iš Lietuvos kilusiam garsiam vokiečių poetui Johannes Bobrowski; Jorg Nass rašo apie Vilkaiviškį, kur veikia poeto muziejus ir viena vietovės gatvė pavadinta poeto vardu.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ ieškiniai dėl žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentai ir įgaliojimai
- ♦ palikimų administravimas
- ♦ nekilnojamo turto sandoriai
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: alpace@pacelawfirm.com

MARGUTIS Parcels

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For free pick up in your area
call VIKTOR at

Tel: (416) 233-4601

OR EMAIL TO: pysanka.inc@gmail.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
kifondas@on.aibn.com

**Organizacijos įteikite 2014
prašymus iki vasario 16 d.**

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

ROYAL LEPAGE

**Jeį norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informacijų,
prašau man paskambinti.
Prižaduo mielai ir sąžiningai
patarnauti.**

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

**Mūsų stiprybė – vienybėje, tad
vienykimės, burkimės, džiaukimės laisve...**

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE VASARIO 16-osios ir KOVO 11-osios proga

2014 m. vasario 22, šeštadienį, 5 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Šventės paskaitininkas – Lietuvos respublikos ambasadorius Kanadoje

DR. VYTAUTAS ŽALYS kalbės tema

“Baltijos kelias – žmonių grandinė, sujungusi tris valstybes laisvės vardan”

ŠVENTĖS PROGRAMOJE dalyvaus vietinės meninės grupės
KVIEČIAME VAIŠINTIS IR LINKSMINTIS KARTU!

Prašome \$15 aukos šventės išlaidoms padengti

Mielai priimsime ir didesnes aukas

KLB Toronto apylinkės valdyba www.torontolietuviai.org

Celebrate summer with Baltic Beers and Spirits!

Don't be without your favorite beverage this summer- Order now!

We are taking orders through the LCBO Private Ordering Program over the next two weeks. Minimum order is one case per brand. We are projecting that the orders will arrive in Toronto by late spring 2014. Prices include all LCBO markups, taxes, HST and delivery within GTA. Pricing is subject to LCBO guidelines and will be comparable to imported products currently within the LCBO retail stores.

Currently M2 represents the following Baltic suppliers:

Estonia: Saku Brewery – www.saku.ee Liviko Spirits – www.liviko.ee

Latvia: Cesu Alus Brewery – www.cesualus.lv

CESU ALUS OFFICIAL BEER AND CIDER PARTNER LATVIAN SONG FESTIVAL, HAMILTON ONTARIO 2014

Lithuania: Utenos Brewery – www.utenosalus.lt

Finland: Koff Beer

To Order Now: contact us at info@m2beerwineandspirits.com

www.m2beerwineandspirits.com

IŠ LIETUVOS SPAUDOS

• Šiaurės kraštų literatūros ir meno festivalyje Prancūzijos Kano mieste, prasidėjusiame 2013 m. lapkričio 15 d. Lietuva ir Islandija dalyvavo garbės viešnių teisėmis. Šio įvykio rengėjai kasmet sulaukia apie 50,000 lankytojų.

• Europos sąjungos ir Rusijos vadovų susitikimas sausio 28 d. buvo trumpesnis, negu bet kada, o vakarienis su V. Putinu atšauktas.

• Sausio 9 d. suėjo 70 metų nuo Lietuvos prezidento Antano Smetonos mirties Klyvlande, OH, kur jis tuo metu su šeima gyveno. Prezidentas žuvo kilus gaisrui, kurio priežastys dar ir dabar svarstomos.

• Klaipėdos krašto atvadavimui paminėti įvyko tryliktais žygis, pradėtas nuo Kretingos pranciškonų gimnazijos į Klaipėdą. Žygyje dalyvavo apie 1200 žmonių, tarp jų ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. Arvydas Pocius.

• Lietuvos seimas šiuos 2014-uosius metus paskelbė Oršos mūšio metais minint 500 metų sukaktį nuo lietuvių kariuomenės laimėjimo, apgynusio Lietuvos teritorijos vientisumą.

• 2013 m. gruodžio 18 d. Briuselyje pirmininkavimą Europos sąjungos tarybai Lietuva perdavė Graikijai.

JAUNIMO VEIKLA

Kas man yra laisvė?

Kiekvienam žmogui laisvės reikšmė yra kitokia ir turi skirtingą vertę. Žmonės, kurie gyvena nelaisvėje, geriau supranta tikrą laisvės reikšmę. Jie žino ir supranta, ką reiškia gyventi be laisvės. Bet žmonės, tokie kaip aš, kurie gimėme laisvoje šalyje, Kanadoje, sunkiau suprantame, ką tai reiškia.

Tikiu, kad visada būsim laisvi, bet sunku suprasti tikrąją laisvės reikšmę jos nepraradus. Man laisvė, tai ne tik nepriklausymas, bet taip pat – galimybė veikti pagal savo norus. Laisvė – tai ir atsakomybė už savo veiksmus. Laisvė – tai ne vien tik galėjimas kalbėti savo gimtąja kalba, bet ir atsakomybė už piliečio pareigas, o taip pat ir galėjimas džiaugtis savo gyvenimu! Žmogui laisvė tai kažkas, ką kiti neturėtų ir negalėtų atimti. Be laisvės mes negalėtume sakyti ir kalbėti apie ką tik mes norime ir be baimės negalėtume laikytis savo tradicijų ir tikėjimo. Būti laisvam yra taip svarbu gyvenime, kaip vanduo ar maistas žmogui.

Linas Aleknevičius,

Toronto Lituanistiniai kursai, 12 skyrius

Laisvė man yra labai svarbi. Aš džiaugiuosiu, kad esu laisvas ir galiu svajoti. Aš jaučiuosiu labai linksmas ir laimingas žinodamas, kad niekas neatims mano laisvės. Aš laimingas, kad aš galiu rinktis kaip ir ką aš darau. Laisvė man – tai svajojimas apie savo ateitį. Aš esu laisvas ją sukurti. Turėdamas sveikatą ir protą aš tai galiu pasiekti. Aš laimingas žinodamas, kad laisvė padeda man daryti sprendimus, kurie man užtikrins gerą ateitį.

Jonas Juodis,

Toronto Lituanistiniai kursai, 11 skyrius

NEUŽMIRŠKIME SPAUDOS. Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 60 metų sulaukę *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savitraštis. Iškeliuoja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai.

Adresas: Tėviškės žiburiai, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada. El. paštas: tevzib@rogers.com, tinklalapis: www.tevzib.com

TORONTO

Anapilio parapijos žinios

• Sausio 31 d. iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota a.a. Stefanija Petraitienė, 92 m. amžiaus. Liūdi jos seserys su šeimomis ir visa plačioji giminė.

• Pirmajai komunijai ir Sutvirtinimo sakramento priėmimui pamokos vyksta sekmadieniais po 10 v.r. Mišių parapijos klebonijoje.

• 2013 metų aukų pakvitavimai valstybinių mokesčių (Income Tax) sumažinimui dalinami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Jų dalinimą prižiūri Juozas Karasiejus. Neatsiėmusiems pakvitavimai vėliau bus išsiuntinėjami paštu.

• Vasario 7 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir 3 v.p.p., užbaigiamos Šventąja Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Tą valandą visi skatinami asmeniškai pasimelsti už mūsų šeimų jaunimą, kad iš jų atsirastų pasirenkančių dvasinio pašaukimo kelia.

• Vasario 9, ateinantį sekmadienį, Gelažauskų ir Vaičiulių šeimos vaišins parapijiečius kava ir pyragaičiais a.a. Petro Vaičiulio pirmųjų mirties metinių proga.

• Šiais metais mūsų parapijose Gavėnios susikaupimus ves Vilniaus Šv. Kryžiaus šventovės rektorius kun. Ričardas Doveika. **Lietuvos kankinių šventovėje** susikaupimo tvarka: **kovo 22, šeštadienį, 10 v.r.** bus Mišios su pamokslu; **kovo 23, sekmadienį, 10 v.r.** Mišios su pamokslu. Išpažinčių susikaupimo vedėjas klausys kasdien prieš ir po Mišių. Anapilio autobusėlis Gavėnios susikaupimo Anapilyje metu veš maldininkus nuo “Vilniaus rūmų” Anapilin **šeštadienį 9.30 v.r.** ir atgal parveš po susikaupimo pamaldų. Sekmadienį autobusėlis veš maldininkus įprasta sekmadienio tvarka. **Delhi Šv. Kazimiero parapijos šventovėje** susikaupimas bus **kovo 22, šeštadienį, 3 v.p.p.** Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias. **Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo misijos šventovėje** susikaupimas bus **kovo 23, sekmadienį, 2 v.p.p.** Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias.

• Anapilio sodyba skelbia Muziejaus/archyvo stogo vajų. Stogo pakeitimas gali kainuoti iki \$73,000. Šiam tikslui Kanados lietuvių fondas jau paskyrė \$5,000. Kviečiame lietuvių visuomenę aukomis prisidėti ir ši svarbų reikalą paremti. Aukas galima siųsti: **Anapolis Christian Community Centre**, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3. Aukotojams bus išduodami nuo valstybinių mokesčių atleidimo pakvitavimai.

• Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris nuoširdžiai kviečia visus į Užgavėnių vakarą, kuris įvyks kovo 1, šeštadienį, Anapilio parodų salėje. Pradžia 6 v.v. su J. Gurklienės paruošta šilta ir vynu gaivinama vakariene. Po vakarienės – linksma programa. Į svečius ateis Kanapinis ir Lašininis. Šokiams gros Vaclovas Povilonis. Nemokamas baras. Bilietai suaugusiems – \$45, o vaikams nuo 8

Prisikėlimo parapijos žinios

• Kovo 2 d. – Kaziuko mugė; kovo 5 d. – Pelenų diena; balandžio 11-12 d.d. – Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas; balandžio 20 d. – Velykos; balandžio 27 d. – “Vilties bėgimas”.

• “Kretingos” stovykla *angliškai kalbantiems* liepos 6-19 d.d.; *lietuviškai kalbantiems* liepos 20 – rugpjūčio 2 d.d.; Šeimų stovykla – rugpjūčio 10-16 d.d.

• Mirė a.a. Vladas Nakrošius, palaidotas iš mūsų parapijos sausio 31 d. Paliko sūnų Algimantą ir dukrą Birutę su šeimomis.

• Mišios sekmadienį, vasario 9: 8 v.r. už a.a. Elzbieta Giedrienę ir jos šeimos mirusius narius; 9 v.r. už a.a. Saulių Masionį; 11 v.r. už a.a. Antaną Dunauskienę ir Stasę Bartusevičienę; už a.a. Vincą Ignaitį; už a.a. Juozą Urkį (VII met.); už a.a. Vincą Beresnevičių; už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

• Sveikiname mkt. Inga Ankienę, kuri sutiko laikinai perimti 2 skyrių su padėjėjos Jolantos Burbaitės pagalba.

• KLB Vasario 16-osios Konkurso tema yra “Baltijos kelias”; mokiniai turės atlikti darbus tik mokykloje iki vasario 8 d. Bus paskirtos premijos už geriausius piešinius ir rašinėlius. Premijų įteikimas įvyks Lietuvių Namuose, Nepriklausomybės švenčių minėjime.

• Kovo 29 d. paminėsime Kristijono Donelaičio 300-ąsias metines Prisikėlimo parapijos salėje. Įvyks ir eilėraščių konkursas. Mokinių tėveliai ir mamytės turėtų būti gavę žinių apie tai; primename, kad padėtumėte vaikams išsirinkti eilėraščių deklamavimui.

• Vasario 15 d. nebus pamokų – pagal TCDSB – Šeimos dienos savaitgalis. **Živilė**

Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa vasario 16 dieną, Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga dalyvaus Mišiose su vėliavomis Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių įvyks kuopos metinis susirinkimas repeticijų kambaryje. Kviečiami dalyvauti kuopos nariai ir besidomintys šauliška veikla.

Kuopos valdyba

metų – \$10. Bilietus užsisakyti pas Ireną 905-276-0822 arba pas Aldoną 647-409-0783.

• Mūsų parapijos KLK Moterų draugijos skyrius kovo 2, sekmadienį, 11.30 v.r. ruošia Blynų pietus Anapilio parodų salėje. Jūsų laukia nuotaikingi pokštai ir linksma muzika, įdomūs žaidimai, loterija ir durų laimikis. Bilietas asmeniui – \$25, o įsigytas bilietas iki vasario 23 d. – tiktai \$20. Bilietai platinami draugijos narių sekmadieniais parapijos salėje.

• Mišios sekmadienį, vasario 9: 10 v.r. už a.a. Sofiją Butkevičienę; Vasagoj 2 v.p.p. už a.a. Ireną ir Petrą Simonėlius; Delhi, šeštadienį, vasario 8, 3 v.p.p. už Pargauskų ir Pušinskų giminės mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

• Pamaldos sekmadienį, vasario 9, 11.15 v.r., po kurių vyks pabendravimas, kugelis-cepelinai.

• Antradienį, vasario 11, 7.30 v.v. vyks parapijos tarybos susirinkimas šventovės patalpose.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinantį sekmadienį pietūs vyks Vytauto Didžiojo menėje. Kviečiame pietums į Lietuvių Namus.

AUKOS

Anapilio sodyba dėkoja V. Dimskienei už \$1,000 auką Muziejaus-archyvo stogo vajui.

A.a. Elenos Kišonienės šviesiam atminimui aukėjo skautų/čių veiklai paremti: D.D. Smith, “Aušros” sporto klubas, E. Simonavičienė, R.L. Grybai, G.D. Rocca, R.A. Čygas, D. Kalendra ir M. Slapšys, V. Gaputis, P.I. Sturm, E.A. Ginčauskai, P.S. Meiklejohn, L. K. Draudvila, G. Ginčauskas, R. Melkienė, K. Garbaliauskas, L. Keršys-Gotthans, K. Dambaras-Janowicz, J.I. Meiklejohn, O. Stanevičius, V. Šimkus, J. Gurklienė. “Šatrijos” ir “Rambyno” tuntai bei “Romuva” nuoširdžiai dėkoja aukotojams.

Lietuvos Vaikų dienos centrams 2013 metais aukėjo: \$250 – T.E. Janeliūnas; \$100 – A. Puterienė; \$20 – A. Lemežytė. Lietuvos “Caritas” federacijai remti komitetas Toronte nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. **VB**

Aukos Mažosios Lietuvos fondui a.a. Editos Šernienės atminimui, skirtos **Karaliaučiaus krašto mokykloms**: \$250 – Humber Valley Sharks Hockey Team; \$200 – Irena ir Jim Meiklejohn; \$100 – Renata ir Russell Cleverdon, Judita ir Eugenijus Čuplinskai, Loretta ir Andy Dalinda, Dalia ir Vytas Gruodžiai, Gražina Lapienė, Daiva ir Ričardas Lapai, Mažosios Lietuvos moterų draugija, Vanda Norvaiša, Dana ir Gedas Sakai, Jūratė Uleckas; \$60 – Gražina ir Liudas Matukai; \$50 – Sharon Nolan, Sherry Pedersen, Barbara Willitts; \$40 – Silvija ir Vincas Piečiaičiai; \$25 – Danutė ir Leonardas Garbaliauskai, Vida ir Bob White; \$20 – Zita Jukna, Jadvyga Stirbys.

Asta Šimkienė, MLF išdininkė

TŽ ATEIS GREIČIAU ir sutaupysite mums pašto išlaidas! Prenumeratoriai, norintys gauti TŽ el. paštu ir skaityti savo kompiuterio ekrane yra kviečiami atsiųsti žinutę su vardu ir pavarde el. paštu: tevzib@rogers.com.

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – TŽ leidėjai

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

“Rūtos” klubas sausio 29, trečiadienį, kaip ir kiekvieną paskutinį mėnesio trečiadienį, po “Bingo” sveikino tą mėnesį gimusius klubo narius. Gaila, kad šį kartą atsirado tik viena sausio mėnesį gimusi narė, kuriai ir teko sveikinimai ir skambiai sugiedoti *Ilgiausių metų*. Visi vaišinosi valdybos paruoštais užkandžiais, kava, saldumynais, dalinosi naujienomis ir išgyvenimais. Klubo metinis susirinkimas numatytas kovo 26 d. Bus gera proga sumokėti nario mokesťj. **DS**

Dalyvaukime visi Lietuvos Nepriklausomybės minėjime mūsų salėje sekmadienį, vasario 16, 1 v.p.p. Kalbės KLB KV pirm. adv. J. Kuraitė-Lasienė, pasirodys Toronto lietuvių jaunimo ansamblis “Gintaras”. Bus vaišės, įėjimas – laisva auka. Mišios bus 12 val.

KLB Otavos apylinkė kviečia montrealiečius į Užgavėnės šeštadienį, kovo 8, po pietų ir vakare. Montrealio Lietuvių kredito unija “Litas” parūpins autobusą. Registruotis pas g. konsulą A. Staškevičių telefonu 450-347-0583.

Šv. Kazimiero parapija

Šv. Kazimiero šventė, iškilmingos Mišios ir šilti pietūs įvyks sekmadienį, kovo 2. Klebonas kun. P. Mališka ir parapijos komitetas kviečia visus gausiai dalyvauti.

Sekmadienį, vasario 16, Mišios mūsų parapijoje bus aukojamos **10.30** v.r., nes tą dieną bus Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Aušros Vartų parapijoje 1 v.p.p. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

IŠ PRAEITIES

Lietuvos ministerių likimas

Per visą Nepriklausomybės laikotarpį (1918 m. lapkričio 11 d.-1940 m. birželio 15 d.) dvidešimt vienoje vyriausybėje dirbo 100 ministerių kabineto (MK) narių. Okupacijos pradžioje 17 kabineto narių jau buvo mirę, šeši gyveno užsienyje. Simonas Rozenbaumas buvo Palestinoje, Julius Bruckus – JAV, Augustinas Voldemaras 1938 m. ištremtas į užsienį (už nepavykusį karinį pučą), nepaprastaisiais ir įgaliotaisiais ministerais dirbo Povilas Žadeikis (JAV), Stasys Lozoraitis (Italijoje), Petras Klimas (Prancūzijoje). Nežinomas Benedikto Tomaševičiaus likimas. VIII MK jis buvo susisiekimio ministeris, XIII MK – Susisiekimio ministerijos vyriausiasis inspektorius. Likimo ironija – B. Tomaševičius, įsteigęs Lietuvoje pirmąją telegrafo stotį ir pirmąjį radiofoną, 1920 m. išleidęs knygą *Morzės abėcėlė*, apie save nepaliko net trumpos žinutės.

Okupacijos pradžioje, birželį, grįžus iš tremties Augustinui Voldemarui, o 1943 m. grąžinus iš Prancūzijos į Lietuvą Petrą Klimą, okupacijoje atsidūrė 77 MK nariai. Nekeičia būklės ir tai, kad kai kurie ministeriai – Martynas Yčas, Ernestas Galvanauskas, Karolis Žalkauskas, Petras Karvelis, Stasys Raštikis, Kazys Musteikis, Stasys Čiurlionis spėjo pasitraukti į Vakarus 1940 m. birželio 15 d). Kai kurie iš jų, išskyrus Martyną Yčą ir Karolį Žalkauską, karo metu buvo grįžę į Lietuvą, tačiau vėliau visi jie patyrė išeivio dalį.

Praūžus baisiajam tremčių, kalinimų, fizinio ir dvasinio naikinimo periodui, karo pabaigoje (1945 m. gegužė) Lietuvoje liko gyvi tik keturi buvę ministeriai – Augustinas Janulaitis, Vladas Jurgutis, Petras Šniukšta ir įkalintas Vilniuje Pranas Liatukas. Mažai žinomas ministerio Petro Šniukštos gyvenimas. (XVI ir XVII kabinetuose buvo krašto apsaugos ministeris). 1940 m. birželį tarybų valdžios suimtas ir iki 1941.VI.23 kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime ir IX forte. Prasidėjus karui išėjęs į laisvę apsigyveno savo ūkyje Kretingos apskrityje. Mirė 1952.XI.22.

Per minimą penkerių metų laikotarpį (1940.VI.15-1945.V.08) sušaudyta 17 ir mirė 13 ministerių. Mirė 1940 m. Lietuvoje – Petras Juodakis ir Vincas Čepinskis; 1942 m. – Jonas Vileišis (Lietuvoje), Aleksandras Žilinskas (Archangelsko srityje), Jonas Masieliūnas (Rešiotuose, Krasnojarsko srityje), pirmasis Ministerių tarybos pirmininkas Augustinas Voldemaras (Butyrkų kalėjime, Maskvoje); 1943 m. – Jokūbas Stanišauskas (Sibire), jauniausias iš visų MK narių Julius Indrišiūnas (Kirovo lageryje); 1944 m. – Lietuvoje – Albinas Rimka, Vladas Stašinskas, Juozas Šimkus ir Stasys Čiurlionis; 1945 m. – Juozas Jankevičius (Vorkutoje).

Atsiuntė **mons. A. Svarinskas**